

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Nita Nähls

KOULULAISTEN LOMA-AIKOJEN
VAIKUTUS POHJALAISIIN MATKAI-
LUYRITYKSIIN

Liiketalous ja matkailu
2014

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Nita Nähls
Opinnäytetyön nimi	Koululaisten loma-aikojen vaikutus pohjalaisiin matkailuyrityksiin
Vuosi	2014
Kieli	suomi
Sivumäärä	54
Ohjaaja	Thomas Sabel

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia koulujen loma-aikojen vaikutusta matkailuyritysten sesonkeihin ja aukioloaikoihin etenkin Vaasan alueella. Työn tavoitteena oli siis selvittää, millaisia vaikutuksia koulujen päättymisellä on alueen matkailuyrityksiin. Tutkimustulosten on tarkoitus tuoda esille eri matkailutoimijoiden näkemyksiä loma-aikojen vaikutuksista yritysten liiketoimintaan.

Työssä esitellään matkailun tyypillisiä toimialoja ja matkailun haasteita. Lisäksi pohditaan maan vetovoimatekijöitä ja esitellään Suomea matkailumaana. Työssä käsitellään myös vapaa-ajan merkitystä, matkailusesonkeja, sekä koulujen loma-aikoja. Itse tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Tiedonkeruumenetelmänä käytettiin haastattelua.

Tutkimuksessa saatujen tulosten perusteella voidaan todeta koulujen loma-aikojen vaikuttavan kaikkien matkailuyritysten toimintaan. Suurta osaa yrityksistä koululaisten lomien siirto eteenpäin mitä luultavimmin hyödyttäisi. Asia ei kuitenkaan ole yksinkertainen juuri matkailutoimialan moninaisuuden vuoksi.

ABSTRACT

Author	Nita Nähls
Title	The Impacts of School Holiday Times on Tourism Enterprises
Year	2014
Language	Finnish
Pages	54
Name of Supervisor	Thomas Sabel

The aim of this thesis was to examine the impacts of school holidays on the business activity of tourism companies and their operating hours, especially in the Vaasa region. The aim was to discover and examine the effects the end of the holiday period has on tourism companies here in the region. The findings aim to bring out the point of view the different tourism operators have on the subject.

This work introduces typical tourism industries and challenges that the tourism business faces. In addition to that the thesis introduces Finland as a tourism destination and discusses the attractive features of the country. The meaning of free time, seasons, and school holidays are also discussed. This research was conducted as a qualitative study and interviews were used for research purposes.

Based on the research conducted it can be said that school holidays have an effect on every tourism company. Most of the tourism companies would most likely benefit from a change of school holiday times. However, the case is not simple due to the diversity of the tourism business.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	4
2	TAUSTAA	5
3	TYYPILLISIÄ MATKAILUN TOIMIALOJA	6
4	MATKAILUALAN HAASTEET	9
	4.1 Maslow'n tarvehierarkia	9
	4.2 Kausiluontoisuus ja luonnonolot	10
	4.3 Vapaa-aika	10
	4.4 Palveluala.....	11
	4.5 Kilpailijat	12
5	SUOMI MATKAILUMAANA.....	13
	5.1 Etelä-Suomi.....	13
	5.2 Lappi	14
	5.3 Järvi-Suomi.....	14
	5.4 Länsirannikko	15
	5.5 Vaasa.....	16
	5.6 Vetovoimatekijät.....	17
	5.6.1 Luonto	18
	5.6.2 Kulttuuri ja historia	19
	5.6.3 Hyvinvointimatkailu	20
	5.7 Matkailusezonki	20
6	VAPAA-AIKA	22
	6.1 Koulujen loma-ajat Suomessa.....	23
	6.2 Matkailuyritysten aukioloajat	26
7	TYYYTYVÄINEN MATKAILIJA	27
8	TYYPILLISET MATKAILIJAT SUOMESSA	29
9	TUTKIMUS	31
	9.1 Tutkimusongelma	31
	9.1.1 Resurssit.....	31

9.1.2	Rajaukset.....	32
9.2	Tutkimusalue.....	32
9.2.1	Tutkimusmenetelmän valinta.....	33
9.2.2	Laadullinen tutkimus.....	33
9.2.3	Luotettavuus	35
10	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	36
11	TUTKIMUSTULOKSET	38
11.1	Saaristomatkailu.....	39
11.2	Matkanjärjestäjät.....	40
11.3	Eräoppaat	41
11.4	Hotelli	42
11.5	Ravintolat.....	43
12	YHTEENVETO	44
13	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS	47
14	ITSEARVIOINTI.....	48
15	JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSIA.....	49
	LÄHTEET.....	50

KUVIO- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuvio 1.	Maslowin tarvehierarkia	s. 10
Kuvio 2.	Venäjän loma-ajat	s. 25

1 JOHDANTO

Matkailulla on Suomessa työllistävä vaikutus. Matkailu tuo maahan vero- ja viennitituloja, sekä hyvinvointia kaikkialla Suomessa. (Suomen matkailustrategia 2020) Matkailuun kannattaa siis Suomessakin panostaa.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa perehdytään matkailualan haasteisiin, kuten esimerkiksi toimialan kausiluontoisuuteen ja kilpailijoihin. Työssä käydään läpi myös Suomen vetovoimatekijöitä sekä pohditaan koulujen loma-aikojen ja matkailuyritysten aukioloaikojen vaikutusta matkailualaan. Tutkimusta varten haastatellaan Vaasan alueella matkailualalla työskenteleviä henkilöitä. Uskon alan ammattilaisilla olevan asiasta perusteltuja mielipiteitä. Tarkoituksena on haastatella henkilöitä kasvotusten.

Sain idean opinnäytetyöhöni suorittaessani tutkintooni kuuluvaa työharjoittelua hotellin vastaanotossa. Palvelin saksalaista interreilaajaa, joka pyysi minua tarkastamaan potentiaalisten vierailukohteiden aukioloaikoja. Valitettavasti jouduin toteamaan useiden paikkojen olevan suljettu. Aloin pohtia, mikä voisi olla syy sille, että matkailuyritykset sulkevat ovensa varhain. Matkailupalveluiden keskittymät houkuttelevat matkailijoita. Ehkäpä pienet matkailuyritykset eivät kykene yksin houkuttelemaan matkailijoita? Ehkä syynä voisi olla peruskoululaisten koulujen alkaminen? Päätin tutkia, vaikuttaako koululaisten lomien päätös matkailuyritysten liiketoimintaan. Tarkoituksena on herätellä matkailuyrittäjiä pidentämään matkailusesonkia.

2 TAUSTAA

Koulujen loma-ajat ovat olleet vahvasti esillä eri medioissa. Monet matkailuyritykset sulkevat ovensa koululaisten lomien alkaessa. Elokuu voisi kuitenkin olla potentiaalista matkailusesonkia Suomelle, sillä monet Keski-Euroopan maat lomailevat juuri suomalaisten koulujen alkaessa elokuussa. Matkailun edistämiskeskus (MEK) haluaisi siirtää koululaisten kesälomia kahdella viikolla eteenpäin. MEKin mukaan se toisi matkailualalle jopa satojen miljoonien lisätulot (Halonen, 2013). Suomen matkailuorganisaatioiden yhdistys SUOMA onkin nostanut yhdeksi tavoitteekseen matkailusesongin pidentämisen koululaisten kesä- ja talvilomien porrastuksella. (SUOMA, 2014)

Koululaisten loma-aikojen siirto ei kuitenkaan olisi yksinkertaista. Kansanedustaja ja eduskunnan sivistysvaliokunnan puheenjohtaja Raija Vahasalo vastustaa loma-aikojen porrastusta Uuden Suomen Internet-sivuilla julkaistussa kirjoituksessaan 11.8.2013. Vahasalon mielestä koululaisten lomien siirtäminen syksyn sateisiin ei hyödyttäisi matkailualaa. Vahasalon mukaan loma-aikojen siirto vaikuttaisi koko koulutusjärjestelmään, sillä jatko-opiskelun haku- ja valintaprosessien ajankohdat siirtyisivät korkeakouluja myöden. Muutokset vaikuttaisivat myös Kelaan, tilastokeskukseen ja asuntosäätiöihin. Muutos aiheuttaisi myös kustannuksia. Vahasalo pohtii myös, miten huvipuistojen kävijämäärät pidettäisiin yllä kesäkuussa, mikäli siirto toteutuisi. Kirjoituksessa esille nousee myös ajatus koululaisten lomien tarkoituksesta. Vahasalon mukaan koulujen työajat on suunniteltu oppimisen, oppilaan oikeusturvan ja opetuksen kuormittavuuden ja motivaation näkökulmasta. Lomien tehtävä ei ole pitää huolta elinkeinoelämän kilpailukyvystä. (Vahasalo, 2013)

Minulle ei ole muodostunut mielipidettä siitä, tulisiko koululaisten loma-aikoja porrastaa vai ei. Koulujen työ- ja loma-ajat näyttävät kuitenkin vaikuttavan monen matkailuyritysten toimintaan. Matkailun opiskelijana minua kiinnostaa selvittää, miten matkailuyrittäjät kokevat koulujen loma-aikojen vaikuttavan omaan liiketoimintaansa. Lisäksi haluan selvittää, onko koulujen loma-ajoilla todellista välikustusta matkailuyritysten aukioloaikoihin.

3 TYYPILLISIÄ MATKAILUN TOIMIALOJA

Matkailu on merkittävä toimiala sekä ulkomailla, että Suomessa. Matkailuala kasvaa ja muuttuu koko ajan. Tämä luku käsittelee tyypillisiä matkailun toimialoja, sekä haasteita, joita alalla työskentelevät kohtaavat työssään.

Matkailuelinkeinon määrittäminen on hankalaa, sillä monet toimialat ovat jollakin tavalla sidoksissa matkailuun. Matkailulla onkin taipumus yhdistää elinkeinoja, jotka toimivat erillisinä toisistaan, ja joiden välistä yhteyttä matkailuun on joskus vaikea hahmottaa. Osa matkailutoimialaan kuuluvista yrityksistä kytkeytyy matkailuun välillisesti esimerkiksi myymällä tuotteitaan tai palveluitaan matkailijoille tai matkailuyrityksille. (Kilpijärvi & Aho 2013, 33- 35)

Matkailua voidaan siis kutsua monitoimialaiseksi elinkeinoksi. On tyypillistä, että matkailun vaikutukset leviävät monelle eri toimialalle. Tämä vaikeuttaa osaltaan muun muassa matkailuelinkeinon taloudellisten vaikutusten mittaamista. Matkailuun kuuluvista toimialoista ei ole olemassa kansainvälisesti yhtä yksiselitteistä määritelmää, sillä matkailu hyödyttää lukuisia eri toimialoja. (Puustinen & Rouhinen 2007, 93) Useissa tilastoissa matkailutoimialaan luetaan kuuluviksi sekä suoraan, että välillisesti matkailuun kytkeytyvä toimialat. (Kilpijärvi & Aho 2013, 31)

Tilastokeskus jakaa matkailulle tyypilliset toimialat 12 eri pääryhmään seuraavasti:

1. Majoitustoiminta

- Hotellit
- Leirintäalueet ja muu majoitustoiminta

2. Vapaa-ajan asuntojen asuminen

- Asuntojen vuokraus (osittain)
- Asuntojen ja kiinteistöjen hallinta (osittain)

3. Ravitsemistoiminta

- Ravintolat, kahvilaravintolat ja ruokakioskit
- Olut- ja drinkkibaarit, kahvilat ja kahvibaarit
- Henkilöstö- ja laitosruokalat, asiakaspalvelu

4. Rautateiden henkilöliikenne

- Rautatieliikenne (henkilöliikenteen osuus)

5. Tieliikenteen henkilökuljetus

- Muu säännöllinen maitse tapahtuva henkilöliikenne
- Taksiliikenne (matkailukysynnästä aiheutuva osuus)
- Muu maitse tapahtuva henkilöliikenne (osittain)

6. Vesiliikenteen henkilökuljetus

- Vesiliikenne (henkilöliikenteen osuus)

7. Lentoliikenteen henkilökuljetus

- Ilmaliikenne (henkilöliikenteen osuus)

8. Henkilöliikenteen tukitoiminta

- Muu liikennettä palveleva toiminta

9. Liikennevälineiden ym. vuokraus

- Autojen vuokraus
- Muiden liikennevälineiden vuokraus
- Urheilu- ja liikuntavälineiden vuokraus

10. Matkatoimistot ja vastaavat

- Matkatoimistot ja muu matkailua palveleva toiminta

11. Kulttuuripalvelut

- Virkistys-, kulttuuri- ja urheilutoiminta

12. Urheilu- ja virkistystoiminta

- Virkistys-, kulttuuri- ja urheilutoiminta

Lisäksi tilastokeskus erittelee liitännäiset toimialat seuraavasti:

- Polttoaineiden vähittäiskauppa
- Polttoainetukkukauppa

Ei-ominaiset toimialat:

- Vähittäiskauppa erikoistumattomissa myymälöissä (osittain)
(Tilastokeskus)

Matkailututkimus on haastavaa juuri matkailutoimialan moninaisuuden vuoksi.

Eri matkailutoimialoilla voi olla eri toimintaympäristöt, asiakasryhmät ja sesongit.

Matkailututkimusta tehdessä on hyvä ottaa huomioon matkailun eri toimialat.

4 MATKAILUALAN HAASTEET

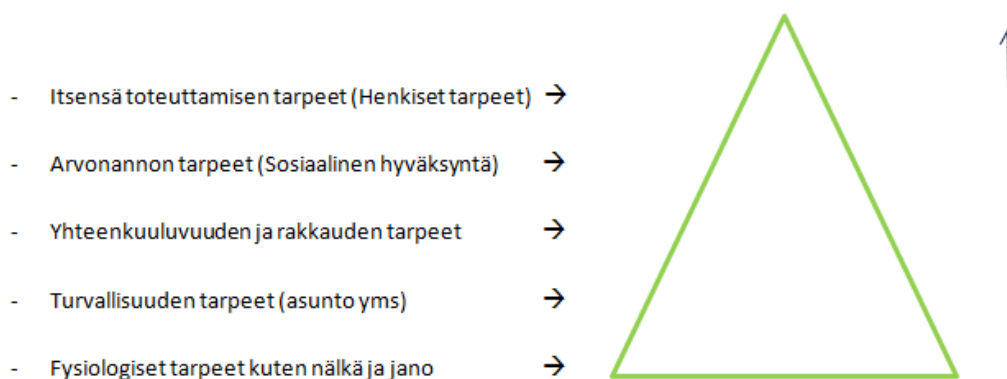
Matkailu on maailmanlaajuisesti merkittävä ja kasvava elinkeino, jolla on Suomessakin suuri työllistävä vaikutus. (PAM) Ala on kuitenkin suhdanneherkkä ja vaikutuksille altis.

Suhdanneherkkyydestä on olemassa lukuisia esimerkkejä, esimerkiksi laskusuhdanteen aikana matkailu vähenee huomattavasti ja heikossa taloudellisessa tilanteessa ihmiset säästävät karsimalla kaikista ylimääräisistä menoista. Tässä luvussa esitellään joitakin matkailutoimialan suurimpia haasteita.

4.1 Maslow'n tarvehierarkia

Maslow'n tarvehierarkian mukaan ihmisen toimia motivoivat tarpeet, jotka ovat järjestäytyneet hierarkkisesti. Hierarkiassa alempana oleva tarve tulee olla tyydytetty ennen kuin ihminen ryhtyy tyydyttämään hierarkiassa ylempänä olevia tarpeita. Hierarkiassa alimpana ovat ihmisen fysiologiset perustarpeet kuten esimerkiksi jano ja nälkä. Fysiologisten tarpeiden yllä ovat turvallisuuden motiivit, kuten esimerkiksi tarve tuntea olonsa turvatuksi. Mikäli nämä perustarpeet eivät ole tyydytetty, ne dominoivat ihmistä. Fysiologisten ja turvallisuuden tarpeiden ollessa tarpeeksi tyydytetty, alkavat yksilöön vaikuttaa tarpeet rakkauteen ja yhteensuuluvuuteen. Näiden tarpeiden ollessa tyydytetty, siirtyy ihminen neljännelle tasolle hierarkiassa. Neljännellä tasolla ovat arvonnannon tarpeet, eli halu saada arvostusta muilta ja kyky arvostaa itseään. Kaikkein ylimpänä hierarkiassa on itsensä toteuttamisen tarve (Heikkinen 2006, 16–17).

Matkailu on ymmärrettävästä syystä korkealla tarvehierarkiassa. Tästä syystä laskusuhdanteen aikana ihmiset keskittyvät tyydyttämään hierarkiassa alempana olevia tarpeita ja karsivat matkailusta, jolloin lomamatkat jäävät tekemättä ja matkailuyritysten liiketoiminta kärsii.

Kuvio 1. Maslow'n tarvehierarkia (Haasio & Savolainen)

4.2 Kausiluontoisuus ja luonnonolot

Vaikeasti ennustettavat ja nopeasti muuttuvat sääolosuhteet, sekä erilaiset luonnonkatastrofit vaikuttavat matkailuun välittömästi. Suomessa matkailu onkin suurimmaksi osaksi kausiluontoista vaihtelevan ilmaston vuoksi. Kausiluonteisuuden vuoksi monet yritykset eivät aina kykene tarjoamaan kokoajatöitä tai vakinaisia työpaikkoja. Alan suhdanneherkkyyden ja kausiluonteisuuden vuoksi moni matkailuyrittäjä elää epävarmaa arkea. Seuraavan vuoden tuloja voi olla hankala arvioida, jolloin yrittäjä joutuu joissakin tapauksissa elämään koko loppuvuoden viime sesongin aikana tienatuilla rahoilla. Pidemmän päälle elämä jatkuvassa epävarmuudessa voi aiheuttaa suurta stressiä. Matkailualalla työskenteleminen vaatii usein hyvää paineensietokykyä.

Alan kausiluonteisuuden ja suhdanneherkkyyden vuoksi alalla on paljon osa-aika- ja pätkätöitä. Osa-aika ja pätkätööt voivat olla nuorelle tai opiskelijalle oivallinen tilaisuus tutustua matkailuun. Pidemmän päälle jatkuva pätkätöiden teko voi kuitenkin aiheuttaa stressiä ja turhautumista pätkätöiden tekijälle. Henkilökunnan tiuha vaihtuminen voi tuoda mukanaan myös lisäkustannuksia esimerkiksi uusien työntekijöiden perehdyttämisen muodossa.

4.3 Vapaa-aika

Ihmisten käytettävissä oleva vapaa-aika vaikuttaa suuresti matkailuun. Liikematkailijat ovat poikkeus, sillä he matkustavat työn vuoksi. Yksityismatkailijoiden

käytettävissä oleva vapaa-aika sen sijaan vaikuttaa suuresti matkailuun: Mitä enemmän vapaa-aikaa ihmisillä on, sitä enemmän heillä on myös potentiaalisia matkustusmahdollisuuksia.

Ihmisten käytettävissä oleva vapaa aika on myös yhteiskunnallinen ilmiö, sillä lomien ja vapaa-ajan takaaminen kuuluu yhteiskuntapolitiikkaan. Vapaa-ajasta säädetään useissa laeissa ja kaikki vapaa-aikaa koskevat laki- ja säädösmuutokset ovat merkityksellisiä matkailuyrityksille. (Albanese & Boedeker 2002, 37) Matkailuyrityksille syntyy ongelmia, mikäli potentiaalinen matkailusesonki ajoittuu loma-aikojen sijasta vilkkaaseen työaikaan.

4.4 Palveluala

Matkailualan työ on suurimmaksi osaksi palvelutyötä. Palvelutyössä haasteellista on se, että asiakas kuluttaa ostamansa palvelun paikan päällä. ”Matkailu on haasteellinen ala, sillä matkailutuotteen edellytykset luo yrittäjä, mutta tuote syntyy vasta asiakkaan myötävaikutuksella. Vasta hyvä palvelu varmistaa tuloksellisen toiminnan matkailupalveluketjussa.” (Pesonen, Mönkkönen & Hokkanen 2000, 7).

Palvelun on oltava onnistunutta, sillä asiakkaan vapaa-aika ei tavallisesti ole hyvitettävissä. Työntekijän taidoilla on suuri vaikutus elämyksen onnistumisen kannalta. Työntekijällä täytyy olla runsaasti tietoa yrityksestä, sekä erilaisten ohjelmien tai tarvikkeiden käytöstä riippuen yrityksen toimialasta. Lisäksi työntekijältä vaaditaan tietoa alueen tapahtumista ja potentiaalisista vierailupaikoista. Työntekijän on oltava palveluaitis sekä usein myös kielitaitoinen.

Tyytymätön asiakas voi tuottaa suuria ongelmia matkailuyritykselle. Palveluun tyytymätön asiakas kertoo huonosta palvelukokemuksestaan useammin kuin hyvästä kokemuksesta. Tutkimusten mukaan tyytymätön asiakas kertoo kokemuksestaan vähintään seitsemälle ja jopa 13 % tyytymättömistä asiakkaista kertoo huonosta palvelukokemuksestaan vähintään 20 ihmiselle. Tyytymättömistä asiakkaista 96 % ei anna minkään laista palautetta palvelusta, ellei sitä häneltä erikseen pyydetä. Palveluun tyytyväinen asiakas kertoo onnistumisestaan keskimäärin 3–4

ihmiselle. Professori Evert Gummessonin mukaan ainoastaan 20 % tyytyväisistä asiakkaista palaa yrityksen asiakkaaksi toistamiseen, kun taas erittäin tyytyväisistä tai ilahtuneista asiakkaista jopa 80% palaa yrityksen asiakkaiksi uudelleen.(Pesonen ym 2000, 103).

4.5 Kilpailijat

Kilpailutilanne kuvastaa yrityksen suhdetta saman toimialan muihin yrityksiin, joilla on tarjolla samoja tuotteita ja palveluja. Kilpailutilanteeseen vaikuttavat esimerkiksi alalla jo entuudestaan toimivat yritykset, sekä alalle pyrkivät uudet yritykset. Lisäksi markkinoille saapuvien yritysten korvaavat tuotteet ja palvelut ovat potentiaalinen uhka.(Majoitusta maaseudulla, 140)

Yhteisten tavoitteiden näkeminen ja ymmärtäminen voivat johtaa pitkäaikaisen kilpailuedun syntymiseen, jota matkailuyritys ei saisi yksin aikaan. Kilpailuedun lähde voi olla esimerkiksi hyvät yhteistyösuhteen muihin yrityksiin, matkailuyritysten vahva verkosto. Useimmiten kilpailuedun syntyminen on usean toimijan yhteisesti aikaansaama asia.(Majoitusta maaseudulla, 140)

Kilpailijoista voi olla hyötyä, mikäli alueen palveluntarjonta ja kilpailijat yhdessä houkuttelevat matkailijoita alueelle. Matkailuyritys ei voi yksin vaikuttaa alueen muiden palveluiden saatavuuteen. Alueen palveluiden puute tai palveluiden huono saatavuus voi vaikuttaa negatiivisesti matkailuelämykseen. Monet yritykset ovat siis riippuvaisia toimintaympäristönsä palvelutarjonnasta ja muista resursseista.

5 SUOMI MATKAILUMAANA

Matkailu on merkittävä toimiala Suomessa. Vuonna 2013 Suomessa kulutettiin matkailuun noin 13,3 miljardia euroa. Luku sisältää sekä suomalaisten, että ulkomaalaisten matkailijoiden kulutusmenot Suomessa. Ulkomaalaiset matkailijat vastasivat matkailun kokonaiskulutuksesta 32 % eli 4,3 miljoonaa euroa. (MEK 2013)

Suomi on melko heikosti tunnettu matkailumaa maailmalla. Suomeen saapuu kuitenkin vuosittain matkailijoita eri vetovoimatekijöiden vuoksi. Yksi Suomen suurimpia vetovoimatekijöitä on Suomen luonto. Lisäksi kulttuuri, suuret tunnetut tapahtumat sekä teknologia houkuttelevat matkailijoita Suomeen. Suomalaiset kaipaavat myös irtiottoa arjesta, jonka kotimaan matkailu voi heille pienellä vaivalla tarjota. Tässä luvussa käsitellään Suomen matkailun suurimpia vetovoimatekijöitä ja kerrotaan alalla työskentelevien yritysten toiminnasta yleisellä tasolla.

5.1 Etelä-Suomi

Etelä-Suomi on koko maan tiheimmin asuttu alue. Etelä-Suomesta löytyy monia kulttuurihistoriallisesti merkittäviä matkakohteita ja nähtävyyksiä. Eteläisen Suomen vaihteleva ja kaunis luonto on hyvä matkakohde jo itsessään. Etelä-Suomen alue ulottuu Imatralta Uuteenkaupunkiin saakka, kattaen myös sisämaan kaupungit, kuten Lahden, Hämeenlinnan sekä Kouvolan. Alueen rannikkokaupunkeja ovat Kotka, Porvoo, Naantali, Turku ja Länsi-Turunmaa.

Turku on yksi Etelä-Suomen vanhimmista kaupungeista, jonka historiallisiin kohteisiin kuuluvat esimerkiksi Turunlinna, tuomiokirkko sekä s/s Ukkopekka. Suomen rannikon viimeinen käytössä oleva matkustajahöyrylaiva matkaa Turusta Naantaliin kahdesti päivässä. Naantalissa sijaitsee Presidentin kesäasunto kultarannassa, Louhisaaren Kartanolinna, Naantalin kylpylä sekä Muumimaailma. (Discovering Finland)

Viidestä eri kunnasta koostuva Länsi-Turunmaa on täydellinen kohde esimerkiksi luonnossa viihtyville patikoijille, pyöräilijöille, kalastajille sekä sukeltelijoille ja

veneilijöille. Imatra on yksi Suomen vilkkaimmista matkailukaupungeista. Kotkan merellisessä kaupungissa sijaitsevat muun muassa Suomen merimuseo, akvaariotalo Maretarium sekä Kymijoki, joka onkin Etelä-Suomen paras lohi-joki. Lahti on tunnettu paitsi urheilustaan, myös sinfoniaorkesteristaan. Porvoo on yksi Suomen kauneimmista kaupungeista, joka tunnetaan erityisesti Vanhasta Porvoosta, keskiaikaisista mukulakivikaduista sekä punamultamaalatuista aitoista (Discovering Finland)

Suomen pääkaupunki Helsinki tarjoaa elämyksiä laidasta laitaan. Kaupunki on samaan aikaan sekä eloisa ja vilkas, että rauhallinen ja rento. Metsän, meren, puistojen ja järvien ympäröivä pääkaupunki on ihanteellinen matkakohde myös luontomatkailijoille. Kaupungissa on lukuisia kahviloita ja ravintoloita. Helsinki tarjoaa laajan tapahtumien kirjon vuoden ympäri (Discovering Finland).

5.2 Lappi

Turistit ja suomalaiset matkailijat vaikuttavat Lapin erämaista, tuntureista, kalaisista vesistä, eksoottisista aktiviteeteista sekä ainutlaatuisesta ja puhtaasta luonnosta.

Lapin lumesta ja talvesta voi nauttia monella eri tapaa, esimerkiksi laskettelun, murtomaahiihdon, lumikenkäilyn, moottorikelkka-ajeluiden tai vaikkapa poro- ja huskysafareiden muodossa. Lappi tarjoaa paljon muutakin. Historiasta kiinnostuneille on alueella tarjolla noin tusina museota. Kulttuurista kiinnostuneet voivat nauttia Lapin laajasta tapahtumien kirjosta. Saamelaiskulttuuriin ja Lapin arktiseen luontoon voi tutustua esimerkiksi Saamelaismuseo ja luontokeskus Siirassa, sekä Tunturi-Lapin luontokeskus Skierrissä. Rovaniemi on tunnetusti maailman rakastetuimman hahmon, Joulupukin koti. (Discovering Finland)

5.3 Järvi-Suomi

Järvi-Suomi on vesillä liikkujan unelmapaikka. Kauniit järvimaisemat, tuhannet saaret ja kesämökit, maan parhaimmiksi kutsutut kalastus- ja veneilymahdollisuudet sekä eloiset paikkakunnat houkuttelevat matkailijoita järvi-Suomeen etenkin kesäisin.

Kuhmo ja Kajaani edustavat alueen pohjoisinta kolkkaa. Kuhmoa pidetään Kalevalaisuuden kaupunkina. Järvi-Suomen keskellä sijaitsevat Iisalmi, Kuopio, Varkaus ja Jyväskylä. Jyväskylässä on peräti kaksi Unescon maailmanperintökohdetta. Kuopiossa yhdistyvät sekä tiede ja uusin teknologia, että puhdas ja vehreä suomalainen luonto. Joensuussa, Savonlinnassa ja Lappeenrannassa järjestetään vuosittain suosittuja tapahtumia, kuten esimerkiksi Savonlinnan oopperajuhlat, Ilosaarirock sekä kansanmusiikkifestivaalit Kihaus ja Neitivirtafolk. Mikkelissä kauniit vesistöt ja tapahtumat kiehtovat varsinkin lapsiperheitä. Tampereella on useita houkuttelevia museoita ja gallerioita, sekä kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kirkkoja. Yksi maan suosituimmista huvipuistoista, Särkänniemi sijaitsee Tampereella (Discovering Finland).

5.4 Länsirannikko

”Maamme länsirannikko on lähes yhtä pitkä ja vivahteikas niin maisemaltaan, historialtaan kuin kulttuuriltaan kuin koko Suomi. Henkeäsalpaavat saaristot, Lapin ainutlaatuiset tunturit ja aapasuot, Pohjanmaan lakeudet, historialliset puutalokaupungit, maamme upeimmat hiekkarannat sekä lintu- ja kalalajistoltaan rikkaan Pohjanlahden vesistöt tarjoavat kotimaan matkaajalle kokemuksen kirjon, jota ei muualta saa. Kolusipa Länsirannikkoa pyöräillen, veneillen, meloen, patikoiden, kalastaen tai vaikkapa lintuja bongailen, unohtumattomat elämykset ovat taatut!” (Discovering Finland)

Rauma ja Pori ovat länsirannikon historiallisimpia paikkakuntia. Raumalla järjestetään useita eri tapahtumia, esimerkkejä tapahtumista ovat pitsiviikot, Rauma summer jazz, sekä Rauman Festivo. Pori isännöi vuosittain heinäkuussa järjestettävää Pori Jazz-musiikkitapahtumaa.

Vaasan rannikolla sijaitseva Merenkurun saaristo on yksi UNESCO:n maailmanperintökohteista. Kaupungissa järjestetään myös runsaasti kulttuuritapahtumia. Kokkolassa juhlitaan muun muassa talvitansseja talviharmonikka-festivaalia, kevät-, kala-, kesä- ja syysmarkkinoita, Wanhan Kallen kesäviikkoa, Oopperakesää, Rock Festivaalia, sekä Venetsialaisia. Raahe on yksi Suomen tärkeimmistä sataamista. Kaupunki tarjoaa tapahtumia vuoden ympäri. Oulussa Musiikkivideofesti-

vaalit, Qstock -rockfestivaali, Oulunsalo Soi -musiikkijuhlat sekä kansainvälinen lasten- ja nuortenelokuvien festivaali ovat suosittuja tapahtumia. Länsirannikon sisäkaupungeissa riittää myös nähtävää. Seinäjoki on kuuluisa Alvar Aallon suunnittelemissa rakennuksissa, sekä esimerkiksi Tangomarkkinoista. Kankaanpäässä matkailijoita kiehtovat upeat harjumaastot sekä kaupunkia kiertävä taidekehä. (Discovering Finland)

5.5 Vaasa

Vaasan seutu on alue Pohjanlahden rannikolla. Seutu on kulttuuririkasta ja historiallisesti mielenkiintoista aluetta. Vaasan seutu on lähinnä Ruotsia oleva alue Suomen mantereella. Reittilaivaliikenne Uumajan ja Vaasan välillä on maailman pohjoisin säännöllinen reittiliikenne. Vaasa on opiskelijakaupunki, jonka noin 66 000 asukkaasta joka viides on opiskelija. Vaasan kaupunki ja ympäröivien alueiden läheisyys luovat mielenkiintoisen kontrastin kaupungin ja maaseudun välille. (Visit Vaasa)

Vaasassa sijaitsee pohjoismaiden suurin energiaklusteri. Energiakeskittymä on myös yksi seudun suurimmista työllistäjistä. (Visit Vaasa) Vaasan seudun osuus Suomen energiateknologiaviennistä on 30 % ja yli 12 % koko maan teknologiaviennistä. Energiakeskittymään kuuluu 140 yritystä, joiden liikevaihto on 4,4 miljardia euroa. (EnergyVaasa)

Vaasan rannikolla sijaitseva Merenkurun saaristo on yksi UNESCO:n maailmanperintökohteista. Lisäksi Terranovan luontokeskus, Söderfjärdenin Meteoriihi tai vaikkapa Öjbergetin luontopolku ovat oivia paikkoja tutustua alueen luontoon. Vaasan seudulla on myös muuta nähtävää ja koettavaa matkailijalle, sillä kaupungissa on jopa 20 museota. Alueella järjestetään myös tunnettuja kulttuuritapahtumia, kuten esimerkiksi Vaasan kuorofestivaalit, Korsholman musiikkifestivaalit, sekä kapellimestarikilpailu (Discovering Finland). Kaupungissa on myös huvipuisto ja kylpylä, joten aktiviteetteja on tarjolla myös lapsiperheille.

Vaasalla on matkailupotentiaalia ja matkailijat ovatkin jättäneet Vaasan seudulle paljon rahaa. Vuonna 2010 Vaasan kaupungin välitön matkailuliikevaihto oli noin

81,7 miljoonaa euroa. Matkailun työllisyysvaikutus oli 664 henkilötyövuotta. Tutkimuksessa käytetty mittaristo perustui mm majoitustilastoihin, Matkailijat Suomessa -tutkimuksiin ja rajahaastatteluaineistoihin. Matkailijoiden määrä kasvoi vuonna 2011, jolloin kaupungissa pidettiin yli 15 kansainvälistä kokousta. Kokouspäiviä kertyi vuonna 2011 kaiken kaikkiaan yli 74 200 (Pohjalainen).

5.6 Vetovoimatekijät

Vetovoimatekijät perustuvat matkailussa tavallisesti näkemiseen, tekemiseen ja kokemiseen. Matkailijaan vaikuttaa ja vetoaa kaikki se, mitä hän näkee, esimerkiksi luonnonmaisemat, taideteokset ja ihmiset. Moni matkailija haluaa osallistua elämykseen, joten myös esimerkiksi paikallinen kulttuuri, elämäntavat, tai vaikkapa hyvät liikuntamahdollisuudet voivat olla vetovoimatekijöitä. Kokeminen liittyy vahvasti elämyksiin. Elämys on subjektiivinen kokemus, jonka voi luoda esimerkiksi extreme- matka tai rannalla loikoilu (Karusaari & Nylund 2010, 35–36). Suomen vetovoimatekijöistä puhuttaessa tarkoitetaan sellaisia ominaisuuksia, erityispiirteitä ja resursseja, joita Suomella on, ja jotka houkuttelevat matkailijoita vierailemaan maassa. Eri vetovoimatekijät vetoavat eri tavalla eri matkailijoihin.

Matkailukohteen vetovoimaisuuteen vaikuttavat monet eri seikat. Tavallisesti vetovoimatekijät liittyvät johonkin paikkaan tai kohteeseen, jonne matkailija saapuu nähdäkseen, tehdäkseen tai kokeakseen asioita. Matkailuelinkeinon ja matkailuyrittäjien päämääränä ja tavoitteena on luoda useita vetovoimaisia matkailutuotteita ja palveluita ja sitä kautta luoda useiden vetovoimatekijöiden yhdistelmiä ja tuotteistaa mahdollisimman monia tuotteita ja palveluita matkailijoiden tarpeeseen. Tavoitteena on, että matkailija haluaa jäädä kohteeseen pitkäksi aikaa, tai palata kohteeseen myöhemmin uudelleen (Karusaari & Nylund 2010, 36)

Matkailussa vetovoimaisuudesta puhuttaessa tarkastellaan ja verrataan lähtöaluetta ja kohdealuetta keskenään. Mitä erikoista ja ainutlaatuista ulkomaalaisille voidaan tarjota ja miten kotimaanmatkailijat saadaan innostumaan Suomen vetovoimaisista oloista ja ilmiöistä? Matkailukohteen vetovoimaisuuteen vaikuttavat lisäksi muun muassa kohteen saavutettavuus, eli se, miten helposti kohteeseen pää-

see, matkan varauksen vaivattomuus sekä matkan hinta (Karusaari & Nylund 2010,36).

5.6.1 Luonto

Suomen matkailun suurin vetovoimatekijä on puhdas ja raikas luonto. Kaupungistuminen on lisännyt ihmisten tarvetta liikkua ja nauttia luonnosta (Suomen luontoyrittäjyysverkosto ry). Kansainväliset tutkijat ovat myös sitä mieltä, että Suomen matkailun vetovoimatekijät perustuvat usein luontoon ja kulttuuriin, joista on kehitetty palveluita ja tuotteita matkailijoille (Karusaari & Nylund 2010, 37).

Suomen luonnon päävoimavaroja ovat maan vesistöt ja saaristot, metsät, erämaat, sekä kansallispuistot. Pohjois- ja Itä-Suomessa, sekä saaristossa luonnon merkitys on kansainvälisesti tavallista tärkeämpää. Jokamiehen oikeudet antavat kaikille mahdollisuuden nauttia luonnon rauhasta ja -antimista. Suomen luonto ihastuttaa myös kaupungeissa (Karusaari & Nylund 2010, 37).

Suomen luonnossa matkailijoita houkuttelee luonnon puhtaus ja raikkaus. Lisäksi erilaiset luonnon ilmiöt, kuten esimerkiksi revontulet, yötön yö, ruska, sekä lumi ja jää houkuttelevat matkailijoita Suomeen (Karusaari & Nylund 2010, 38). Maan neljä vaihtuvaa ja erilaista vuodenaikaa houkuttelevat monenlaisia matkailijoita. Moni matkailija haluaa kokeilla Suomessa sellaisia asioita, joita ei kotimaassa ole mahdollista harrastaa olosuhteiden tai vaikkapa arjen kiireen vuoksi (Karusaari & Nylund 2010, 38). Hiihto, laskettelu, sekä lumilautailu ovat hyviä esimerkkejä aktiviteeteista, joita ei ole mahdollista kokeilla kaikkialla.

Luontomatkailu on suuri vetovoimatekijä. ”Luontomatkailulla tarkoitetaan luonnon tarjoamiin mahdollisuuksiin perustuvaa vastuullista matkailua”. Luontomatkailu tarjoaa elämyksiä sekä erilaisten aktiviteettien muodossa, että esimerkiksi maisemien ja hiljaisuuden aistimisen kautta. Erilaiset ohjelmalveluita luonnossa tarjoavat yritykset ovat osa luontomatkailua (Suomen luontoyrittäjyysverkosto ry). Monet yrittäjät palkkaavat ohjelmalveluyrityksiä järjestämään virkistystoimintaa työntekijöilleen.

Pienten luonnossa toimivien yritysten lisäksi alalle on kehittynyt myös isoja toimijoita. Suosituimpia aktiviteetteja ovat talvisin mönkijä-, kelkka-, koira-, sekä porosafarit. Kesällä melonta, veneretket, kalastus, ratsastus ja patikkaretket ovat suosittuja aktiviteettejä. Lisäksi virkistäytyminen luonnossa, luontoseikkailut, tiimivalmennukset, sekä erikoisharrastetoiminta on suosittua ohjelmapalvelutoimintaa (Suomen luontoyrittäjyysverkosto ry).

Maaseutumatkailu voidaan myös lukea osaksi luontomatkailua, muun muassa mökkien vuokrauksesta on kehittynyt maaseudulla, maalaisympäristössä tapahtuvaa matkailupalvelutarjontaa. Maaseutumatkailussa maaseutukulttuurilla, ympäristöllä, sekä paikallisuudella on suuri rooli elämyksen onnistumisessa. Tavallisesti maaseutumatkailuun suuntautuneet yritykset ovat perheyriityksiä, jotka ovat suurilta osin sivutoimisia. Usein maaseutumatkailu käsittää majoitusta, ohjelmapalveluita sekä ruoka- ja kokouspalveluita. Tavallisesti maaseutuyritykset käyttävät toiminnassaan paikallisia tuotteita/palveluita. (Suomen luontoyrittäjyysverkosto ry)

5.6.2 Kulttuuri ja historia

Luonnon lisäksi Suomen kulttuuri ja historia ovat myös maan vetovoimatekijöitä. Historiallisia ja kulttuurillisia vetovoimatekijöitä ovat esimerkiksi Suomen sijainti idän ja lännen porttina, Kalevala, suomalainen arkkitehtuuri ja design, festivaalit, Sibelius ja uuden ajan musiikki, muotoilun ja teknologian yhdistäminen, sekä informaatiotekniikan innovaatiot. Lisäksi Suomi on tullut tunnetuksi kummallisilla kilpailuilla ja tapahtumilla, kuten esimerkiksi eukonkantokisoilla ja kännykänheittokilpailulla (Karusaari & Nylund 2010, 39). Suomalaiselle designille ominaista on pelkistetty tyyli ja puhtaat linjat (Visit Helsinki). Helsinki oli World design capital vuonna 2012, joka toi näkyvyyttä sekä Helsingin kaupungille että suomalaiselle designille ja muotoilulle. Suomi on tunnettu maailmalla myös hyvästä koulutusjärjestelmästä.

Lisäksi esimerkiksi saamelaiskulttuuri tai joulupukin tapaaminen voivat toimia vetovoimatekijöinä. Vetovoimatekijä voi olla myös yhdistelmä luontoa ja kulttuuria. Moni lapsiperhe matkaa Pohjois-Suomeen tapaamaan joulupukkia, sekä naut-

timaan talvisesta luonnosta luontoaktiviteettien avulla, esimerkiksi osallistumalla koirasafarille, laskettelemalla tai vain nauttimalla erilaisesta ympäristöstä.

5.6.3 Hyvinvointimatkailu

Kiireestä on tullut monelle osa elämää, jonka vastapainoksi tarvitaan rentoutumista ja hyvää oloa, sekä fyysistä ja psyykkistä tasapainoa. Ihmisten käytettävissä oleva vapaa-aika, yleinen vaurastuminen, sekä väestön ikääntyminen on kasvattanut hyvinvointipalveluiden kysyntää. (Matkailu.org)

Kiinnostus hyvinvointimatkailua kohtaan on kasvussa maailmalla. Suomella on hyvät puitteet järjestää hyvinvointimatkailua. Matkailun edistämiskeskus on nostanut hyvinvointimatkailun yhdeksi tuoteteemakseen (MEK). Suomen hyvinvointimatkailun vetovoimatekijöitä ovat sauna, luonnon rauha ja hiljaisuus, nykyaikaiset kylpylät ja hyvinvointikeskukset sekä hyvät kuntoliikuntamahdollisuudet. (Karusaari & Nylund 2010, 38).

5.7 Matkailusesonki

Suomessa matkailusesonkien ajankohdat vaihtelevat sekä toimialoittain, että alueittain. Erilaiset vetovoimatekijät houkuttelevat erilaisia matkailijoita eri vuodenaikoina. Osassa Suomea on luonnon, ilmaston ja resurssien puitteissa monta potentiaalista matkailusesonkia, kun taas joillakin alueilla on vain yksi potentiaalinen matkailusesonki vuodessa, jolloin sesongista saaduilla tuloilla on elettävä koko vuosi.

Sesongin ulkopuolella monet matkailuyritykset pyrkivät muuttamaan toimintaansa siten, että palvelut vastaavat paremmin kysyntää. Ohjelmapalveluyritykset voivat esimerkiksi muuttaa toimintaansa järjestämällä erilaisia aktiviteetteja kesälle ja talvelle. Haastavampaa ja joissakin tapauksissa lähes mahdotonta mukautuminen matkailusesonkien mukaan on esimerkiksi huvipuistoille.

Suomen neljä erilaista vuodenaikaa kiehtovat matkailijoita aina omalla tavallaan. Kesä on kuitenkin esimerkiksi järvi-Suomen huippusesonkia (Karusaari & Nylund 2009, 31). Lapissa talvi on matkailun kiireisin ja samalla tärkein sesonki, jolloin

kansainvälisesti tunnetut hiihto- ja laskettelukeskukset käynnistävät talvikauden. Matkailija voi nauttia lapista monin eri tavoin, esimerkiksi lasketteluun, murto-maahiihdon, lumikenkäilyn, moottorikelkkailun tai vaikkapa poro- tai huskysafarien muodossa. Rovaniemellä joulupukin voi tavata Pajakylässä vuoden jokaisena päivänä. Lisäksi Pajakylän oma postitoimisto käsittelee joulupukille lähetettyjä kirjeitä (Discovering Finland).

Suomen matkailun mielikuvat kohdistuvat vahvasti Lappiin. Pohjois-Suomen nähtävyydet houkuttelevat matkailijoita venäjältä, englannista, saksasta, sekä ranskasta etenkin talvella. (Studio 55, 15.5.2012) Talvi onkin Pohjois-Suomen suurin sesonki. Lapissa ja Pohjois-Suomessa luonto tarjoaa kuitenkin puitteita myös muunlaiselle matkailutoiminnalle vuoden ympäri. Levin internetsivuilla on esimerkiksi nähtävissä ruskan viikko-ohjelma 1.9.–30.9.2014 väliselle ajalle. Tarjolla on monenlaista ohjelmaa aina ratsastuksesta kanoottisafareihin. (Levi)

Helsinki on Suomen pääkaupunki, jossa käy matkailijoita vuoden ympäri. Monille yrityksille esimerkiksi Venäjän talviloma on ollut hyvää ja tuloksellista aikaa. Osa kaupungin liikkeistä pitikin ovensa auki pidennetyillä aukioloajoilla joulunaikaan. Moni yrittäjä onkin pitänyt huolen siitä, että asiakaspalvelua sai myös venäjäksi. (Helsingin yrittäjät).

Monet muut Suomen kaupungit ja matkailukohteet houkuttelevat matkailijoita etenkin kesäisin. Kesällä matkailijan on mahdollisuus nauttia Suomen puhtaista vesistöistä, maisemista, konserteista, yöttömästä yöstä, sekä erilaisista tapahtumista kesäisellä säällä. Ihmiset pyrkivät perinteisesti matkailmaan lomiansa aikana, joten luonnollisesti myös koulujen loma-ajat vaikuttavat perhematkan ajankohintaan.

6 VAPAA-AIKA

Sekä vapaa-aika että työnteko kuuluvat moderniin yhteiskuntaan. Vapaa-aika kuuluu itsestään selviin asioihin, joista kaikilla on jonkinlaisia kokemuksia. Vaikka joskus tuntuisikin siltä, että vapaa-aikaa ei ole, on jokaisella ainakin jonkinlainen mielikuva siitä, mitä ja millaista se voisi olla. ”Vapaa-ajan näkeminen työn vastakohtana ja toisaalta sitä täydentävänä on yksi, tosin edelleen tärkeä määrittelyn lähtökohta” (Liikkanen 2009, 7). Vuosituhannen vaihteessa perheen korostaminen (familismi) tuli esille medioissa ja monet muutkin tahot ryhtyivät puhumaan perheiden puolesta. He uskoivat, että mikäli perheet viettävät enemmän aikaa yhdessä, lasten ja nuorten ongelmat vähentyvät. Perheen yhteisestä ajasta puhuttiin paljon ja asian käsittely julkisesti vaikutti ihmisten asenteisiin. Tutkimuksista käy ilmi, että suomalaisten perhe- ja vapaa-aika usein lomittuvat toisiinsa: Suomalaiset haluavat viettää vapaa-aikansa perheen kanssa (Jallinoja 2009, 49–50).

Ihmiset matkustavat tavallisesti joko työn tai huvin vuoksi. Työ määrää suurelta osin liikematkailijoiden matkustussuunnitelmat. Ihmisten käytettävissä oleva vapaa-aika sen sijaan sanelee ehdot yksityismatkoille. Länsimainen elintaso on ollut jatkuvassa nousussa 1960-luvulta lähtien. Tämä on johtanut ihmisten fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin paranemiseen. Talouden ja teknologian kehitys on myös aiheuttanut suuria muutoksia. Lisäksi perinteiset sosiaaliset rakenteet ja elämäntavat ovat muuttuneet ja saaneet uusia muotoja. Kyseiset muutokset ovat aiheuttaneet myös ongelmia, kuten uupumusta, masennusta, stressiä ja ahdistusta. Moni kaipaa vapaa-aikaa ja virkistystä. Vapaa-ajalla onkin täten oma tärkeä ja ainutlaatuinen merkitys. Vapaa-ajasta on tullut itseisarvo. Levosta, ympäristönvaihdoksesta, sekä henkisestä ja fyysisestä latautumisesta on tullut välttämätön tarve, jonka eteen ihmiset ovat valmiita ponnistelemaan ja tekemään työtä. Matkailu on yksi hyvä keino tyydyttää kaikki edellä mainitut tarpeet (Albanese & Boedeker 2002, 38).

6.1 Koulujen loma-ajat Suomessa

Koulujen loma-ajat vaihtelevat jonkin verran Suomen sisällä kunnittain ja kuntien sisällä koulumuodoittain. ”Kaikille yhteisiä lomapäiviä ovat kevätlukukaudella 2015 pääsiäinen 3.-6.4., vappu perjantaina 1.5. sekä helatorstai 14.5.” Lukuvuosi päättyy lauantaina 30.5.2015 kaikissa kouluissa (Opetushallitus).

Useimmissa kunnissa peruskoululaiset aloittavat koulutyönsä tavallisesti elokuun puolivälin tienoilla, esimerkiksi Helsingissä, Turussa, Tampereella, Vaasassa, Mikkelissä ja Rovaniemellä koulujen työ- ja loma-ajat ovat lukuvuonna 2014–2015 seuraavat:

- Helsinki:
 - Syyslukukausi 12.8.2014–20.12.2014
 - Syysloma 16.10.2014 ja 17.10.2014
 - Joululoma 21.12.2014–6.1.2015
 - Kevätlukukausi 7.1.2015–30.5.2015
 - Talviloma 16.2.2015–20.2.2015 (Helsingin kaupunki)
- Turku:
 - Syyslukukausi 12.8.–20.12.2014
 - Syysloma 16.10.–19.10.2014
 - Joululoma 21.12.2014–6.1.2015
 - Kevätlukukausi 7.1.–30.5.2015
 - Talviloma 16.2.–22.2.2015 (Turun kaupunki)
- Tampere:
 - Syyslukukausi 11.8.2014–20.12.2014
 - Syysloma 13.10–17.10.2014
 - Kevätlukukausi 5.1.2015–30.5.2015
 - Talviloma 23.2–27.2.2015 (Tampereen kaupunki)
- Vaasa:
 - Lukuvuoden koulutyö alkaa maanantaina 11.8.2014 ja päättyy lauantaina 30.5.2015
 - 16.–20.10. Syysloma

- 6.12. Itsenäisyyspäivä
- 22.12.–6.1. Joululoma
- 23.2.–27.2. Talviloma
- 3.4.–6.4. Pääsiäinen
- 1.5. Vappu
- 14.5. Helatorstai (Vaasan kaupunki)
- Mikkeli:
 - Syyslukukausi: 8.8.2014–23.12.2014
 - Syysloma 20.–26.10.2014
 - Joululoma 24.12.2014–6.1.2015
 - Kevätlukukausi: 7.1.–30.5.2015
 - Talviloma 23.2.–1.3.2015 (Mikkelin kaupunki)
- Oulu
 - Syyslukukausi 7.8.–20.12.2014
 - syysloma 20.10–24.10.2014
 - joululoma 21.12.2014–5.1.2015
 - Kevätlukukausi 7.1.–30.5.2015
 - talviloma 2.3–6.3.2015
 - pääsiäinen 3.4–6.4.2015 (Oulun kaupunki)
- Rovaniemi:
 - Syyslukukausi 6.8.–20.12.2014
 - Kevätlukukausi 7.1.–30.5.2015
 - Syysloma 13.–17.10.2014
 - Joululoma 21.12.2014–6.1.2015
 - Talviloma 2.3–6.3.2014
 - Perjantai 15.5.2015 on vapaapäivä (Rovaniemen kaupunki)

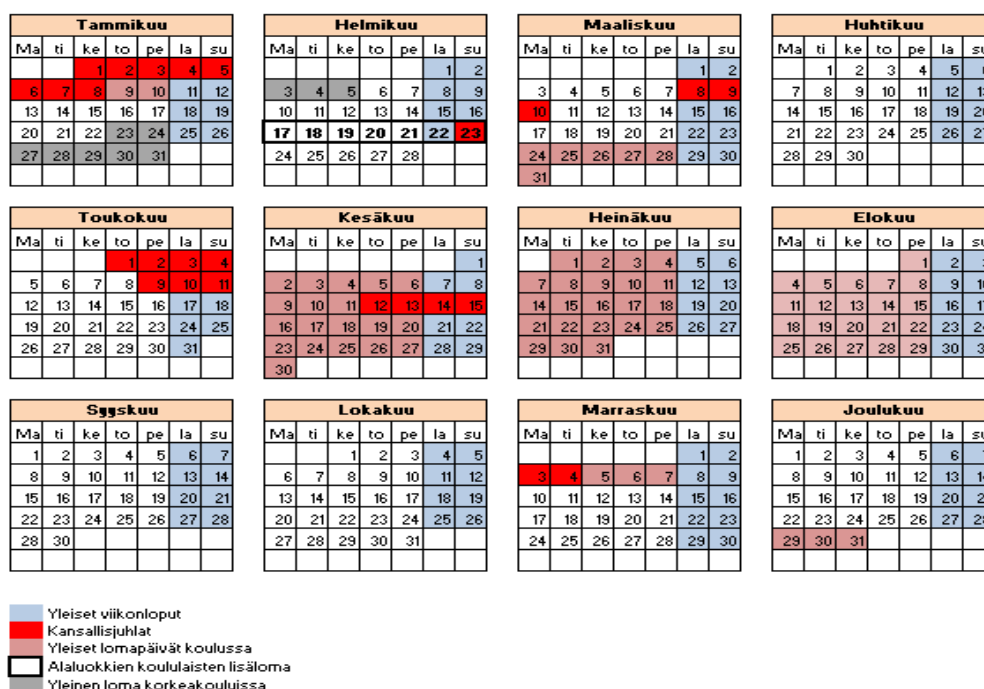
Esimerkkikuntien työ- ja loma-ajoista käy ilmi Suomen sisäiset heittelyt. Helsingissä lukuvuosi alkoi 12.8.2014, kun taas Rovaniemellä koululaiset aloittivat koulutyönsä liki viikkoa aiemmin, eli 6.8.2014.

Keski-Euroopassa koulujen loma-ajat menevät jonkin verran ristiin Suomen loma-aikojen kanssa. Koulujen työ- ja loma-ajoissa on myös Keski-Euroopan maissa

heittelyjä maiden sisällä. Tästä syystä seuraavat päivämäärät ovat lähinnä suuntaa antavia esimerkkejä. Ranskassa koulujen loma-ajat jakautuvat kolmeen eri osaan alueittain. Osat ovat A, B, ja C. Tiivistäen voidaan sanoa ranskalaisten koululaisien aloittaneen kesälomansa 6.7.2014 ja palanneen takaisin koulun penkille 1.9.2014.

Saksassa eri alueiden väliset erot loma-ajoissa voivat olla melko merkittäviä, esimerkiksi Berlinissä kesäloma alkoi 9.7.2014 ja päättyi 22.8.2014, kun taas Bremenissä koululaiset aloittivat kesälomansa vasta 31.7.2014 ja aloittivat koulutyön 10.9.2014. Englannissa kesälomia vietettiin 21.07.2014–03.09.2014 välisellä ajalla.

Ruotsin ja Norjan työ- ja loma-ajat vaikuttavat olevan lähempänä Suomen loma-aikoja: Ruotsissa kesälomia vietettiin keskimäärin 9.6–17.8.2014 ja Norjassa 21.6.–17.8.2014. (School holidays in Europe). Suomessa loma-ajat päättyvät keskimäärin muuta Eurooppaa aiemmin. Venäjän koulujen työ- ja loma-ajat poikkeavat myös jonkin verran Suomen loma-ajoista, kuten seuraavasta kuviosta 2 on huomattavissa:

kuvio 2. Venäjän vapaapäivät 2014 (Finrusmedia)

6.2 Matkailuyritysten aukioloajat

Matkailuyritysten aukioloajat vaihtelevat suuresti alueittain, toimialoittain, sekä sesongeittain. Sesongit vaikuttavat vahvasti matkailuyritysten aukioloaikoihin. Eri medioissa on ollut vahvasti esillä eri matkailuyritysten sulkemisajat. Monet matkailuyritykset sulkevat ovensa koulujen alettua elokuussa, jolloin matkailusezonki on käynnissä vielä monissa Keski-Euroopan maissa. Elokuu olisi kuitenkin usein vielä hyvää toiminta-aikaa monille matkailuyrityksille.

Iltalehti kirjoitti Internet-sivuillaan 10.8.2013 Suomen johtavien huvipuistojen, Linnanmäen ja Särkänniemen kannattavan koulujen kesälomien myöhentämistä. Huvipuistojen toimitusjohtajien mukaan elokuussa lomailijoita kävisi useammin kuin kesäkuussa. Ongelmaksi on muodostunut myös nuorten työntekijöiden paluu takaisin koulun penkille koulujen alettua. Särkänniemen huvipuistossa ulkomaa-laisten määrä ei riitä pitämään huvipuistoa auki elokuun loppuun saakka. (iltalehti)

Matkailun edistämiskeskuksen yhteiskuntasuhdepäällikkö Jari Ahjoharju kertoo Iltalehdessä 6.8.2013 koulujen alun häiritsevän matkailua. Moni matkailukeskus sulkee ovensa elokuun puolivälin tienoilla. Menetettyjen matkailutulojen on Ahjoharjun mukaan arvioitu olevan satojen miljoonien luokkaa. Moni matkailuyrittäjä sulkee matkailuyrityksen kun suomalaisten matkailu päättyy lasten koulujen alun vuoksi. Monet lomakohteet työllistävät kesätyöläisiä, joiden kouluun palatesa yritykselle ei jää enää työntekijöitä. Sana matkailuyritysten aikaisesta sulkemisesta on kiirinyt myös Eurooppaan. Maine on levinnyt, jonka vuoksi Suomeen ei järjestetä matkoja elokuun alun jälkeen. (Halonen, V.6.8.2013)

7 TYYTYVÄINEN MATKAILIJA

Matkailijan tyytyväisyyteen vaikuttavat monet eri seikat. Jokainen matkailija on yksilö, ja jokaisella yksilöllä on aina omat, ainutlaatuiset odotuksensa matkalta. Matkailuyritysten tulisi valita potentiaalisesta asiakaskunnasta oma kohderyhmänsä. Mikäli yritys päätyy tarjoamaan kaikkea kaikille, markkinoinnin kohdentaminen vaikeutuu. Yrityksen menestys on riippuvainen siitä, kuinka hyvin se kykenee kannattavalla liiketoiminnalla tyydyttämään asiakkaidensa tarpeet, sekä ennakoimaan niitä (Pesonen, Mönkkänen & Honkanen 2000, 34). Yritysten tulisi siis segmentoida asiakkaansa kohdentaakseen markkinointiansa ja turvatakseen samalla asiakastyytyväisyyden.

Matkailu on palveluala. Palveluprossissa on monia tärkeitä vaiheita. Sisääntulovaiheessa asiakas arvostaa sitä, että henkilökunta huomioi hänet esimerkiksi tervehtimällä. Monissa tapauksissa huomioimiseen riittää katse ja hymy tai tervehtiminen. Opasteet auttavat matkailijaa toimimaan, mikäli henkilökohtaista ohjausta ei ole saatavilla (Pesonen ym. 2000, 84–85).

Odotusvaiheessa (esimerkiksi matkatoimistossa omaa vuoroa odottaessa) matkailijalla on aikaa tutustua ympäristöön, ilmapiiriin ja ihmisiin. Odotusvaiheen aikana matkailija arvioi muun muassa toimipaikan viihtyisyyttä, esimerkiksi siisteyttä, järjestystä tai vaikkapa valaistusta. Kaikki asiakkaan näkemä ja kokema vaikuttaa matkailijan mielikuvaan yrityksestä ja sen toiminnasta (Pesonen ym. 2000, 85).

Palveluvaiheessa asiakas on suorassa kontaktissa asiakaspalvelijan kanssa. Matkailija arvioi esimerkiksi asiakaspalvelijan persoonaa, yleisvaikutelmaa, ryhtiä, hymyä jne. Asiakas arvioi myös palvelun ammattimaisuutta ja yrityksen asiantuntemusta. Lisäksi asiakas arvioi asiakaspalvelijan palveluauliutta: Onko asiakaspalvelijalla aito halu auttaa asiakkaita ja ratkoa näiden ongelmia? Asiakas arvioi myös muiden asiakkaiden saamaa palvelua. Palvelun päättäminen ja hyvästelyvaihe ovat myös tärkeitä hyvän palveluprosessin vaiheita (Pesonen ym. 2000, 86). Onnistuneesta palveluprosessista puhutaan usein, mutta usein unohdetaan kiinnittää huomiota yrityksen saatavuuteen.

Saatavuus tarkoittaa sitä, miten hyvin tai huonosti yrityksen tuotteet ja palvelut ovat asiakkaiden ulottuvilla. Hyvää saatavuutta edustaa se, että asiakas saa haluamansa tuotteen tai palvelun käsiinsä helposti ja vaivattomasti ilman suuria ponnisteluja. ”Matkailutuotteen on oltava oikeaan aikaan, oikeassa paikassa ja oikeaan hintaan. Saatavuus käsittää myös sen, missä paikassa, millaisissa myyntipaikoissa ja mihin aikoihin tuotetta on saatavilla” (Pesonen ym. 2000, 42).

Saatavuus voi viitata sekä sisäiseen, että ulkoiseen saatavuuteen. Ulkoisella saatavuudella viitataan usein siihen, miten tuotteet ovat saatavilla ja näkyvillä yrityksen ulkopuolella. Ulkoisella saatavuudella tarkoitetaan erityisesti markkinointikanavia. Sisäisellä saatavuudella tarkoitetaan yrityksen sisäisiä toimintoja ja järjestelyjä, jotka mahdollistavat asiakkaan löytävän tuotteen. Matkailuyrityksen sisäisestä saatavuudesta esimerkkejä ovat yrityksen sijainti, opasteet, sekä aukioloajat (Pesonen ym. 2000, 42).

Yritysten aukioloajat vaikuttavat vahvasti asiakkaan tyytyväisyyteen. Matkailija haluaa lomansa aikana tavallisesti nähdä, tuntea ja kokea erilaisia asioita ja paikkoja. Mikäli matkakohteessa ei ole saatavilla tukipalveluita välttämättömien palveluiden tueksi, saattaa asiakas kokea tyytymättömyyden tunnetta. On siis tärkeää, että alueen eri palvelut tukevat toisiaan, jotta asiakkaalle voidaan taata paras mahdollinen matkailuelämys.

8 TYYPILLISET MATKAILIJAT SUOMESSA

Suomi houkuttelee sekä kotimaisia, että ulkomaalaisia matkailijoita. Suomalaisten matkailu kattaa edelleen noin 70 % koko matkailusta Suomessa. Ulkomailta Suomeen kohdistuvalla matkailulla on kuitenkin merkittävä kasvupotentiaali. (MEK)

Tyypillisiä matkailijoita Suomeen motivoi tavallisesti Suomen vetovoimatekijät, joita on esitelty luvussa 5. Tiivistäen voidaan kuinkin sanoa, että ulkomaiset matkailijat saapuvat Suomeen nauttimaan Suomen luonnosta ja sen puhtaudesta ja raikkaudesta. (MTV) Tässä luvussa kerrotaan tyypillisistä ulkomaisista matkailijaryhmistä Suomessa.

Tilastokeskuksen majoitustilasto kertoo, että Suomessa suurimman yksittäisen ulkomaisen matkailijaryhmän muodostivat heinäkuussa 2013 venäläiset (Helsingin yrittäjät 17.1.2014). Venäläisiä Suomeen houkuttelevat paitsi Suomen kaunis ja puhdas luonto, myös ostosmatkat. Valtaosa venäläisten Suomen matkailusta kohdistuu Etelä-Karjalaan, Lappeenrannan ja Imatran seudulle. Venäläiset suosivat näitä paikkoja läheisen sijainnin vuoksi. Lisäksi alueet soveltuvat sekä loma-, että ostosmatkojen tekemiseen.

Vaativimmat venäläismatkailijat matkustavat pääkaupunkiseudulle tai esimerkiksi Pohjois-Suomen lomakohteisiin (TAK, Vetovoimaa matkailuun -hanke). Suomen länsirannikko on ainoita alueita Suomessa, jossa suurta venäläismatkailijoiden turistiryntäystä ei ole vielä nähty. (Studio 55, 15.5.2012)

Toiseksi suurin ryhmä heinäkuussa oli ruotsalaiset, kolmanneksi suurimman ulkomaisten matkailijoiden ryhmän muodostivat saksalaiset. Norjalaisille tilastoitiin 36 000 yöpymisvuorokautta heinäkuussa. Sekä ranskalaisten että espanjalaisten yöpymiset lisääntyivät lähes 5 % kumpikin. Ranskalaisille yöpyivät suomalaisissa majoitusliikkeissä noin 19 000 vuorokautta, kun taas espanjalaisille tilastoitiin 11 000 yöpymisvuorokautta heinäkuussa 2014.

Briteille ja yhdysvaltalaisille kirjattiin majoitusliikkeissä noin 27 000 yöpymistä kummallekin, mikä oli runsaan prosentin enemmän kuin vuotta aiemmin. Kiinalaisten vierailijoiden määrä oli kasvanut heinäkuussa 2014. (Tilastokeskus)

9 TUTKIMUS

Tutkimuksen toteutuksen kannalta on tärkeää määritellä sekä tutkimusongelma, että tutkimusalue. Käytettävissä olevat ajalliset ja rahalliset resurssit määrittelevät pitkälti tutkimuksen toteutusta. Sopivan tutkimusmenetelmän valinta on myös olennainen osa itse tutkimusta.

Tässä luvussa käsitellään tutkimusongelmaa, resursseja ja rajauksia, sekä valittua tutkimusmenetelmää. Tarkoituksena on selvittää perustellen, miten ja miksi olen päätenyt kyseisiin valintoihin ja ratkaisuihin.

9.1 Tutkimusongelma

Suomessa monet matkailuyritykset lopettavat toimintansa koululaisten kesälomien päättyessä. Monesti loppukesä ja alkusyksy voisivat kuitenkin säiden puolesta olla potentiaalista toiminta-aikaa monelle matkailuyritykselle.

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, mitä mieltä matkailuyrittäjät ja alalla työskentelevät ovat koululaisten työ- ja loma-ajoista, sekä selvittää, onko loma-ajoilla ylipäättään vaikutusta paikallisten matkailuyritysten aukiolo- ja sulke-misaikoihin.

9.1.1 Resurssit

Tutkimusmenetelmää valitessani aloin pohtia omia lähtökohtiani ja resurssejani. Olen opiskelija ja tutkimus suoritetaan opinnäytetyönä. Minulla ei ole toimeksiantajaa tai rahoittajaa, joten tutkimus toteutetaan omien resurssieni puitteissani. Omia resursseja tarkasteltuani tulin siihen johtopäätökseen, että omat ajalliset ja taloudelliset puitteeni eivät tässä tilanteessa riitä aiheen laaja-alaiseen tutkimiseen.

Resurssien vähäisyyden vuoksi päätin rajata opinnäytetyöni siten, että opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, miten loma-ajat vaikuttavat ja näkyvät eri matkailuyritysten toiminnassa. Päätin siis edetä tutkimuksessani osaongelmien kautta sen sijaan, että ryhtyisin selvittämään, millaiset yhteiskunnalliset, taloudelliset tai kulttuurilliset vaikutukset loma-ajoilla on eri tekijöihin tai ammattiryhmiin.

9.1.2 Rajaukset

Suomen sisällä matkailusesongit vaihtelevat jonkin verran alueittain. Mikäli haluaisin tehdä koko Suomen kattavan tutkimuksen, tulisi minun haastatella matkailuyrittäjiä ympäri Suomen. Resurssini eivät valitettavasti riitä näin laajan tutkimuksen suorittamiseen. Tästä syystä päätin rajata tutkimukseni Pohjanmaan alueelle.

Saadakseni mahdollisimman yleistettävissä olevan tutkimustuloksen, aikomukseni on ottaa tutkimukseen mukaan mahdollisimman monta matkailuyritystä matkailun eri toimialoilta. Tällä tavalla tutkimukseni ei koske vain tiettyä toimialaa.

Ongelmaksi tutkimuksessani voi muodostua matkailuyrityksien haluttomuus osallistua tutkimukseen. Lisäksi omasta epävarmuudestani toimia haastattelijana, voi koitua ongelmia. Omat ajalliset ja taloudelliset resurssini huomioon ottaen uskon saavani luotettavimman tutkimustuloksen tekemällä laadullisen tutkimuksen ja analysoimalla tutkimustulokset tarkoin.

9.2 Tutkimusalue

Tutkimus suoritettiin pääasiassa Suomen länsirannikolla sijaitsevalla Vaasan seudulla. Keskustelin aiheesta myös tuttujen matkailuyrittäjien kanssa, joiden yritykset sijaitsevat tutkimusalueen ulkopuolella. Tämä auttoi minua haastattelukysymysten laatimisessa. Lisäksi keskustelut antoivat minulle uusia näkökulmia tutkimuksen toteutukseen.

Vaasan seutu on kuitenkin tutkimuksen kannalta ongelmallinen alue. Loma-aikojen vaikutusta matkailuyritysten toimintaan voi olla hankalaa selvittää kaupungissa, jonne saapuu paljon liikematkailijoita seudun energiaklusterin vuoksi.

9.2.1 Tutkimusmenetelmän valinta

Tutkimusmenetelmää valitessani tutustuin erilaisiin tutkimusmenetelmiin. Olin kiinnostunut sekä kvantitatiivisesta, että kvalitatiivisesta tutkimusmenetelmästä. Molemmissa menetelmissä on omat hyvät ja huonot puolensa.

Kvantitatiivinen, eli määrällinen tutkimus perustuu tutkittavan aiheen tulkitsemiseen tilastojen ja numeroiden avulla. Määrälliseen tutkimukseen sisältyy tavallisesti erilaisia laskennallisia ja tilastollisia analyysimenetelmiä (Jyväskylän yliopisto).

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on tarkoitus kerätä paljon tietoa ja hyödyntää suuria määriä aineistoja. Yksittäisiä haastatteluja ei analysoida syvällisesti, sillä tarkoituksena on saada lähinnä laskennallisia tuloksia. Kvantitatiivista tutkimusta varten minun olisi täytynyt saada haastattelu lähes jokaiselta Vaasan alueella toimivalta matkailuyritykseltä. Tämä olisi vaatinut laajoja resursseja.

Päätin kuitenkin olla käyttämättä kvantitatiivista, eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Kvantitatiivista tutkimusta varten olisin tarvinnut lukuisia haastateltavia. Tutkimustulokset olisivat olleet lähinnä tilastollisia, sillä määrällisessä tutkimuksessa jokaista haastattelua ei analysoida erikseen.

Päädyn valitsemaan tutkimusmenetelmäksi kvalitatiivisen, eli laadullisen tutkimusmenetelmän. Laadullisessa tutkimuksessa otanta on pieni, mutta jokaista tutkittavaa yksikköä analysoidaan perusteellisesti. Uskon saavani luotettavia tutkimustuloksia valitsemalla muutamia haastateltavia, joiden kanssa keskustelen tutkittavasta aiheesta syvällisesti. Laadullista tutkimusta varten voin valikoida haastateltavia matkailun eri toimialoilta, jolloin tutkimustuloksesta tulee kattava.

9.2.2 Laadullinen tutkimus

Päädyn valitsemaan tutkimusmenetelmäksi laadullisen tutkimuksen. Laadullisessa tutkimuksessa keskitytään usein pieneen määrään tapauksia, joita pyritään analysimaan mahdollisimman perusteellisesti. Aineiston tieteellisyyden kriteerinä toimii määrän sijasta laatu. Tarkoituksena on tulkita tutkittavaa ilmiötä syvällises-

ti. Tutkija pyrkii saamaan ilmiöstä yksityiskohtaisen ja tarkan kuvan. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimus voidaan aloittaa puhtaalta pöydältä ilman ennakoasettamuksia tai määritelmiä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa puhutaan usein aineistolähtöisestä analyysistä. (Eskola & Suoranta 1998, 18–19) Laadullisessa tutkimuksessa olennaista ei ole pelkkä aineiston koko ja siitä lasketut tunnusluvut. Olennaista laadullisessa tutkimuksessa ovat tulkintojen kestävyys ja syvyys (Eskola & Suoranta 1998, 68).

Laadullisessa tutkimuksessa hypoteesittomuudella tarkoitetaan sitä, että tutkijalla ei ole tarkkoja, lukkoon lyötyjä ennako-olettamuksia tutkimuksen tuloksista. On kuitenkin otettava huomioon, että aiemmat kokemukset vaikuttavat tutkimuksen tekijään. Tutkimuskohteesta tai tuloksista muodostuneet ennako-oletukset tulisi tiedostaa ja ottaa huomioon tutkimuksen ensioletuksina. Ensioletuksista ei saa muodostua sellaisia asetelmia, jotka vaikuttavat tutkimuksen toteutukseen. (Eskola & Suoranta 1998, 19–20)

Laadullisessa tutkimuksessa voidaan tiedonkeruumenetelmänä käyttää esimerkiksi kyselyä tai haastattelua. Kyselyssä vastaaja täyttää itse kyselylomakkeen, kun taas haastattelussa haastatteliija haastattelee ja merkitsee vastaukset kyselylomakkeeseen haastateltavan puolesta, sekä määrää haastattelun temmon (Kallio, Korhonen & Salo 2000, 66).

Haastattelu on eräänlaista keskustelua, joka tapahtuu tutkijan aloitteesta ja on myös tutkijan johdattamaa. Haastattelun tavoitteena on saada selville, mitä haastateltavalla on mielessään. Haastattelu on vuorovaikutusta, jossa molemmat osapuolet, sekä haastatteliija, että haastateltava vaikuttavat toisiinsa (Eskola & Suoranta 1998, 86).

Molemmissa, sekä kyselyssä, että haastattelussa on omat hyvät ja huonot puolensa. Kyselyssä vastaaja voi vastata itselle sopivalla hetkellä omassa rauhassa. Ongelmana kyselyssä on se, että lomakkeesta ei aina löydy sopivaa vastausvaihtoehtoa.

Kyselyn täyttäminen voi myös unohtua, jolloin tutkimustulosten saanti on epävarmaa. Tästä syystä päädyin valitsemaan haastattelun tiedonkeruumenetelmäksi. Haastatteluja voidaan sanoa olevan tarpeeksi silloin, kun haastatteluista ei saada enää uutta tietoa, sillä samat ilmiöt alkavat toistua.

Yleinen kysymys, joka esitetään aineistonkeruun yhteydessä, liittyy aineiston kattavuuteen. Kuinka paljon aineistoa täytyy olla, jotta tutkimus olisi tieteellistä, yleistettävissä olevaa tietoa? Kysymys on pulmallinen, joten järkevintä on tarkastella edellä mainittua kysymystä laadullisen tutkimuksen omista teoreettisista lähtökohdista. ”Yleisesti laadullisessa tutkimuksessa puhutaan aineiston kattavuudesta viitattaessa aineiston koon, analyysin ja tulkinnan onnistuneisuuden sekä tutkimustekstin kirjoittamisen muodostamaan kokonaisuuteen”. (Eskola & Suoranta 1998, 60–61)

9.2.3 Luotettavuus

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida tutkimuksessa monella eri tavalla. Yksi laadullisen tutkimuksen luotettavuuteen liittyvistä näkökulmista on tutkimustulosten yleistettävyyttä tai siirrettävyyttä. Yleistettävyyttä ja siirrettävyyttä kertovat siitä, ovatko tulokset yleistettävissä tai siirrettävissä muihin kohteisiin tai tilanteisiin. (Jyväskylän yliopisto)

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta kuvaavat tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti. Validiteetilla eli tutkimuksen pätevyydellä ja luotettavuudella mitataan menetelmän kykyä saada selville se, mitä tutkimuksella olin alun perin tarkoitus selvittää (Virtuaaliammattikorkeakoulu).

Laadullisessa tutkimuksessa tutkimuksen reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimusaineiston käsittelyn ja sen analysoinnin luotettavuutta (Anttila). Reliabiliteetti on osa realistisen luotettavuusnäkökulman sanastoa. Aineiston tulkinnan voidaan sanoa olevan reliabeeli, mikäli se ei sisällä ristiriitaisuuksia. Luotettavuus voidaan tarkistaa esimerkiksi indikaattorien vaihdolla. Tällä tarkoitetaan ilmiön osoittamista eri tavoin. Luotettavuutta voidaan tarkastaa myös useammalla havainnointikerralla tai käyttämällä useampaa havainnoijaa. (Eskola & Suoranta 1998, 214)

10 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tässä luvussa kerron tutkimuksen toteutuksesta vaihe vaiheelta. Kerron aineiston keräämisestä ja tutkimuksen tekemisestä. Lisäksi raportoin tutkimustuloksista ja arvioin sekä tutkimukseni reliabiliteettia että validiteettia. Lopuksi arvioin tutkimuksen onnistumista sekä arvioin itseäni tutkimuksen toteuttajana.

Aloitin aineiston keräämisen etsimällä haastateltavia. Valikoin vaasalaisten matkailuyritysten, kuten esimerkiksi matkanjärjestäjien joukosta potentiaalisia haastateltavia. Tämän jälkeen ryhdyin pohtimaan tutkimukseni kannalta tärkeimpiä haastattelukysymyksiä ja muokkasinkin kysymyksiä valikoiduille yrityksille sopiviksi. Valitsin haastattelumuodoksi yksilöhaastattelun. Koin yksilöhaastattelun olevan paras ja helpoin vaihtoehto tutkimukseni kannalta. Yksilöhaastattelun sopiminen on ryhmähaastattelun sopimista vaivattomampaa, sillä yksilöhaastattelua varten on soviteltava yhteen ainoastaan kahden henkilön aikataulut. Lisäksi koen yksilöhaastattelun olevan parempi vaihtoehto ensimmäistä tutkimustaan suorittavalle tutkijalle.

Haastattelukysymysten laatimisen jälkeen otin yhteyttä potentiaalsiin haastateltaviin menemällä paikan päälle ja kysymällä haastattelua. Tämä ei kuitenkaan aina tuottanut tulosta, sillä henkilökunta on monissa pienissä matkailuyrityksissä paikanpäällä ainoastaan sopimuksesta. Tästä syystä päädyin loppujen lopuksi tavoittelemaan useimpia matkailuyrittäjiä puhelimitse. Muutama yrittäjä pyysi minua palaamaan asiaan sähköpostitse, mutta lähettämiini sähköposteihin sain vain harvoin vastauksia.

Sain järjestettyä tapaamisen kuuden yrittäjän kanssa. Kahta yrittäjää haastattelin puhelimitse. Keskustelua syntyi hyvin sekä kasvokkain haastatteluissa, että puhelinhaastatteluissa. Puhelinhaastatteluista haasteellista teki taustamelu. Puhelinhaastatteluiden aikana voi olla vaikeaa tehdä muistiinpanoja. Tästä syystä kokeilin nauhoittaa toista puhelinhaastattelua. Puheluiden nauhoite oli kuitenkin vaikeaselkoista taustamelun vuoksi. Puhelinhaastattelun aikana kirjoitin muistiinpanoja

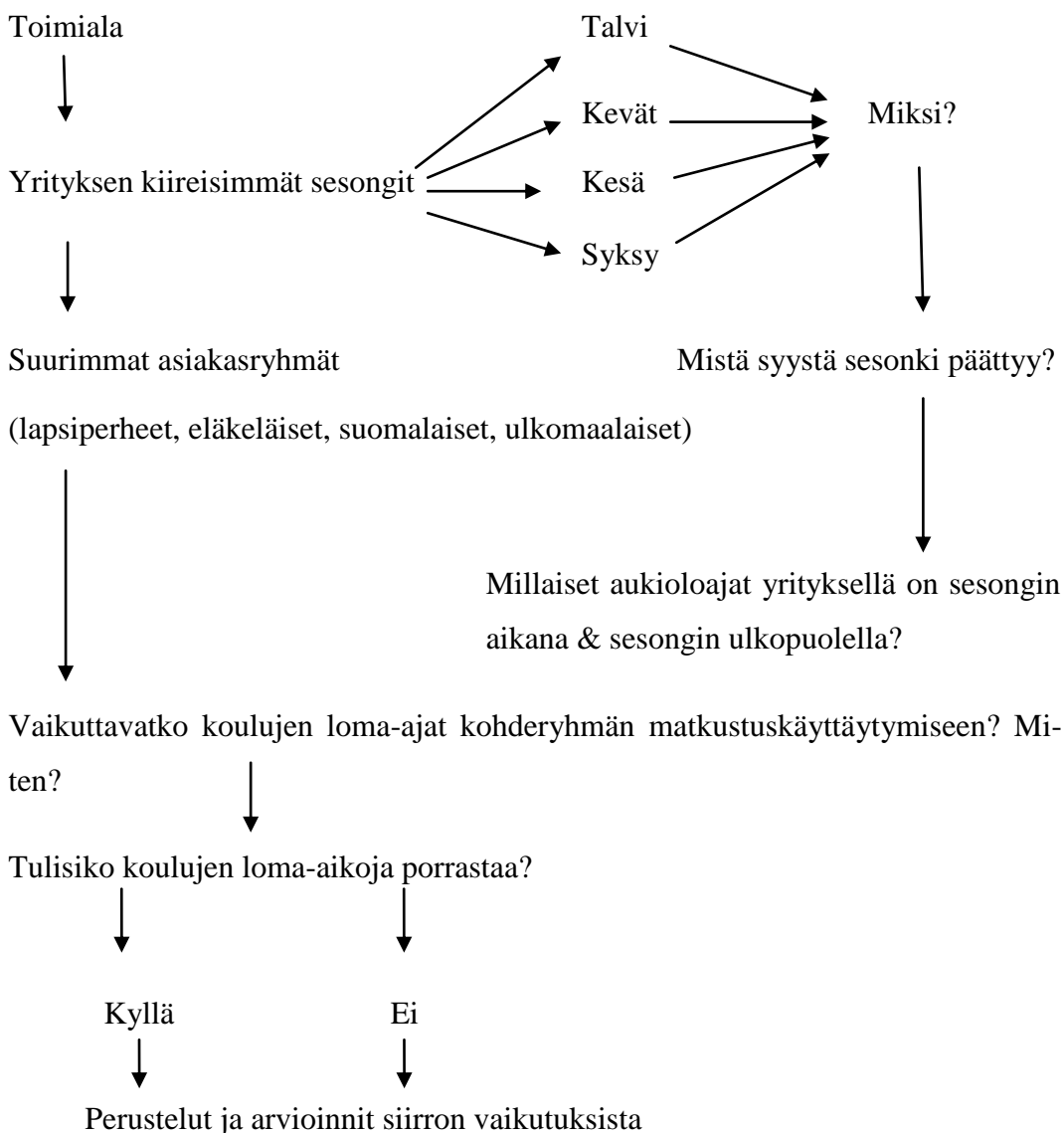
ja samanaikaisesti jouduin todella keskittymään, jotta todella kuulen ja ymmärrän asian oikein. Koin kuitenkin saaneeni oleellisen tiedon molemmista haastattelu-muodoista. Lähetin puhelinhaastattelun pohjalta kirjoittamani muistiinpanot matkailuyrittäjille, jotta he voivat halutessaan tarkistaa tekstin mahdollisten väärinkä-sitysten välttämiseksi.

Haastattelujen jälkeen kirjoitin haastattelun puhtaaksi kysymys kysymykseltä. Olin etukäteen valmistellut haastattelukysymyksiä, sekä muokannut niitä siten, että ne sopivat juuri kyseiselle matkailuyritykselle. Haastattelutilanteet olivat kui-tenkin ennalta arvaamattomia siten, että keskustelun etenemistä on mahdotonta ennustaa. Haastattelut antoivat minulle uusia näkökulmia, joiden ansiosta seuraava haastatteluni oli edellistä antoisampi, sillä oma ajatusmaailmani oli avartunut.

11 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa kerron haastatteluista ja tekemistäni havainnoista. Erottelen haastattelut toimialoittain, jotta haastattelut ja tekemäni johtopäätökset ovat mahdollisimman helposti hahmotettavissa.

Tutkimukseen vastasi kuusi henkilöä matkailun eri toimialoilta. Edustettuina ovat Saaristomatkailu, matkanjärjestäjät, eräoppaat, hotellit, sekä ravintolat. Kirjoitukset perustuvat haastatteluihini. Osa haastatteluista tehtiin anonyymisti. Kaikki haastattelut etenivät omalla tavallaan. Suurimmassa osassa haastatteluista etenimme seuraavasti:

11.1 Saaristomatkailu

UNESCO päätti lisätä Merenkurun saariston maailmanperintöluetteloon vuoden 2006 heinäkuussa. Merenkurun saaristosta tuli täten Suomen ensimmäinen luonnonperintökohde (Merenkurkun saaristo).

Merenkurkku muodostaa yhteisen luonnonperinnön Ruotsissa sijaitsevan Höga Kustenin kanssa. Merenkurkku sai maailmanperintöarvon, sillä saaristolla on ainutlaatuinen geologinen arvo, sillä alueen maankohoamisnopeus on yksi maailman suurimmista. Merenkurkun saaristossa on lisäksi ainutlaatuisia jääkautisia muotoja (Merenkurkun saaristo). Alueella on myös rikas kasvisto ja eläimistö.

Mikkelinsaaret sijaitsevat maailmanperintöalueella. Haastattelin tutkimusta varten yhtä Mikkelinsaarten luontoaseman yrittäjistä. Haastattelu oli tutkimukseni kannalta mielenkiintoinen, sillä kyseessä on harvinaislaatuinen alue, joka tarjoaa vierailijoilleen saaristoelämyksen lisäksi kahvila- ja kioskipalveluita sekä majoitus- ja saunatiloja. Saarella on lisäksi luontopolku, jonne järjestetään myös opastuksia. Tulevaisuudessa saarilla on tarkoitus järjestää erilaisia teemapäiviä ja -iltoja, sekä aktiviteetteja.

Luontoasema oli vuoden 2014 jälkeen jälleen avoinna väli vuoden jälkeen. Luontoaseman suurin asiakasryhmä on veneilijät. Suurin osa alueen vierailijoista on suomalaisia, mutta saarella käy jonkin verran myös ruotsalaisia matkailijoita. Tulevaisuudessa ruotsalaiset voisivat olla yksi potentiaalinen matkailijaryhmä. Kaukaisin veneilijä saapui luontoasemalle Irlannista saakka. Saarilla on yöpynyt myös lapsiperheitä. Alueella on siis sekä kotimaista, että kansainvälistä matkailupotentiaalia.

Luontoasema oli 14.6.–10.8.2014 välisenä aikana auki joka päivä maanantaita lukuun ottamatta. 15.8.–31.8.2014 välisellä ajalla asema palveli vierailijoita perjantaista sunnuntaihin. Luontoaseman yrittäjät huomasivat, että aukioloajat olisivat voineet olla laajemmat. Heinäkuu oli luontoaseman kiireisintä aikaa. Heinäkuun todettiin siis olevan potentiaalista sesonkiaikaa saaristossa ja tästä syystä suunnitelmassa onkin laajentaa luontoaseman aukioloaikoja ensi vuonna. Luontoasemalla

on potentiaalia kehittyä oivaksi ajanviettopaikaksi etenkin mökittömille veneilijöille.

Kesäkuun alussa merivesi ei ole vielä kovin lämmintä. Usein heinäkuu ja syyskuun alku ovat parasta aikaa saaristossa. Saaristomatkailun voidaankin sanoa olevan syyspainotteista. Kesän päättyessä syyskuun pimenevät illat, pehmeän lämmän ilma ja nuotion poltto luovat myös hyvän tunnelman saaristomatkailuun. Saaristomatkailu on pitkälti riippuvainen sääolosuhteista, joihin matkailuyrittäjä ei voi vaikuttaa. Koulujen loma-ajat vaikuttavat ihmisten liikkuvuuteen ja tätä kautta myös saaristomatkailuun.

11.2 Matkanjärjestäjät

Matkanjärjestäjä suunnittelee ja toteuttaa valmismatkoja sekä tarjoaa niitä joko itse tai muun elinkeinonharjoittajan välityksellä taikka joka omaan lukuunsa tarjoaa toisen järjestämiä valmismatkoja (Finlex).

Matkanjärjestäjien suurimmat asiakasryhmät vaihtelevat. Seikkailumatkoilla on tavallisesti eri asiakasryhmä kuin esimerkiksi kylpylämatkoilla. Lapsiperheet suosivat tavallisesti turvallisia, suhteellisen lyhyen lentomatkan päässä olevia lomakohteita, kaukomatkoille suunnataan useimmiten yksin tai isompien lapsien kanssa. Tyypillisen lapsiperheen ulkomaanmatka kestää noin viikon. Koulujen loma-ajat vaikuttavat matkanjärjestäjiin. On luonnollista, että lapsiperheet ajoittavat lomansa mielellään koulujen loma-aikoihin.

Kotimaan matkoille matkataan myös mielellään koulujen loma-aikoina. Hinnat ovat kuitenkin usein tavallista korkeammat lomien aikaan. Tästä syystä aina löytyy perheitä, jotka ottavat mieluummin koulusta ”omaa vapaata” lapsille ja matkustavat halvempaan hintaan lomasesongin ulkopuolella.

Kärjistäen voidaan sanoa koulujen loma-aikojen vaikuttavan osaan matkanjärjestäjistä suuresti, mutta osaan matkanjärjestäjistä Suomen koulujen loma-ajat eivät vaikuta juuri lainkaan. Tämä on täysin riippuvaista siitä, millaisia matkoja, ja etenkin, millaiselle kohderyhmälle matkoja järjestetään.

Erään matkanjärjestäjän suurin asiakasryhmä koostuu lähinnä keski-ikäisistä ja eläkeläisistä. Täten koulujen loma-ajoilla ei ole suurta vaikutusta yrityksen liike-toimintaan, vaikkakin esimerkiksi lastenlasten lomasuunnitelmat voivat vaikuttaa myös isovanhempien lomasuunnitelmiin. Vaikutusta on kuitenkin vaikeaa arvioida. Matkanjärjestäjän on kuitenkin otettava huomioon esimerkiksi kesän valmistujaisjuhlat. Harva isovanhempi lähtee viikonloppulomalle esimerkiksi lapsenlapsen valmistujaisviikonloppuna.

Suomen loma-aikojen lisäksi matkanjärjestäjään voivat vaikuttaa kohdemaan loma-ajat, sillä hinnat matkakohteessa voivat loma-aikoina olla tavallista korkeammat. Tästä syystä matkanjärjestäjän täytyy myydä matka korkeampaan hintaan Suomessa saadakseen matkalleen katetta. Tämä voi osaltaan karkottaa potentiaalisia asiakkaita kohdemaan loma-aikojen aikaan.

11.3 Eräoppaat

Eräoppaat suunnittelevat ja järjestävät luonto- ja eräretkiä esimerkiksi luonto- ja ohjelmapalveluyrityksen palveluksessa tai itsenäisinä yrittäjinä. Eräoppaan työ on asiakkaiden opastamista luontoretkillä ja vaelluksilla eri vuodenaikoina. Eräoppaan työ eroaa oppaan työstä siten, että eräoppaan on tunnettava luonto ja osattava liikkua luonnossa (Ammattinetti).

Eräoppaan asiakkaat koostuvat pääasiassa suomalaisista asiakkaista. Tavallisesti eräoppaat opastavat erilaisia ryhmiä. Tyypilliset ryhmät muodostuvat esimerkiksi kouluryhmistä, erilaisista harrasteryhmistä, sekä työporukoista. Tavallisesti ryhmille tilataan linja-autokuljetus, joka kuljettaa ryhmän luontokohteeseen.

Eräoppaita työllistävät kouluryhmät pääasiassa keväisin ja syksyisin. Työpaikat järjestävät asiakkailleen erämatkoja eniten alkusyksystä. Talvi on monen ulkomaalaisen mielestä eksoottinen vuodenaika. Jotkut työpaikat haluavat tarjota ulkomaalaisille vierailijoille elämyksen järjestämällä luontoretken talviaikaan. Tällöin järjestetään esimerkiksi talvikalastusta.

Koulujen loma-ajoilla on vaikutusta myös eräoppaisiin, sillä koulujen loma-ajat vaikuttavat esimerkiksi luokkaretkien ajankohtiin. Lisäksi loma-ajat vaikuttavat

lapsiperheiden liikkuvuuteen. Minulle jäi silti hieman epäselväksi se, millä tavalla ja miten paljon loma-ajat vaikuttavat eräoppaisiin. Varsinaisiin ”aukioloaikoihin” loma-ajoilla ei kuitenkaan näyttäisi olevan varsinaista vaikutusta, sillä retket järjestetään tilauksesta.

11.4 Hotelli

Majoitusliikkeet (Accommodation establishment) tarjoavat lyhytaikaista majoitusta esimerkiksi matkailijoille ja lomaviettäjäille. Majoitustilastossa majoitusliikkeet on jaettu toimialaluokituksen mukaisesti seuraaviin luokkiin: hotellit (ml. motellit), matkustajakodit, retkeilymajat, lomakylät ja leirintäalueet (Tilastokeskus)

Vastaanottovirkailijat ovat mielestäni potentiaalisia haastateltavia, sillä heidän työnsä hotellissa on todella monipuolista, ja täten uskon heillä olevan paljon ajankohtaista tietoa hotelleiden asiakasryhmistä ja sesongeista. Vastaanottovirkailijan työhön kuuluu esimerkiksi saapuvien vieraiden ja maksettujen huoneiden rekisteröinti, sekä avainten luovutus.

Vastaanottovirkailijat tekevät huonevarauksia ja laskuttavat asiakkaita. Työhön kuuluu myös tiedon tarjoaminen, sekä viestien vastaanotto ja tiedonvälitys. Lisäksi vastaanottovirkailijat pitävät luetteloa varatuista, maksetuista ja vapaista huoneista. Valitukseen vastaaminen on myös osa vastaanottovirkailijan työtä (Tilastokeskus).

Koulujen loma-ajoilla ei ole varsinaista vaikutusta hotellien aukioloaikoihin, sillä hotellit ovat tavallisesti auki vuoden ympäri. Hotelleita on erilaisia, ja perusoletus on, että koulujen loma-ajat vaikuttavat eri tavalla perhehotelleihin, kuin esimerkiksi liikemieshotelleihin. En kuitenkaan haastatellut tutkimustani varten erityisesti liikemiehiin profiloitunutta hotellia, joten oletus jää vahvistamatta.

Hotellin huonekäyttöä nostattavat erilaiset tapahtumat, kuten esimerkiksi Wasa Footballcup. Suosittujen tapahtumien aikaan koko hotelli voi olla täynnä, jolloin vastaanottovirkailijoilla ei ole varaa ylihuukkausten kaltaisiin virheisiin,

sillä kaupungin muidenkin hotelleiden huonekäyttöasteet ovat korkealla. Moni tapahtuma järjestetäänkin juuri koululaisten kesälomien aikaan.

Loma-ajat vaikuttavat kuitenkin olennaisesti hotelleiden huonekäyttöasteeseen ja sitä kautta oleellisesti myös hotelleiden liiketoimintaan. On ymmärrettävää, että Suomalaiset matkustelevat kesälomien aikana. Myös säiden kylmenemisellä on osuutta matkailun vähenemiseen. Huvipuisto Wasalandian sulkeminen vähentää lapsiperheiden määrää. Syksyllä hotellit saavat lisätuloja kokoustilojen tarjoamisesta, sekä liikematkailijoiden yöpymisistä kesää huomattavasti enemmän.

11.5 Ravintolat

Suomessa on edustettuina lukuisia eri ravintolatyyppejä aina perinteisistä lounasravintoloista erilaisiin teemaravintoloihin. Ravintoloiden kohderyhmät ja sesongit vaihtelevat ravintolatyypistä riippuen. On tyypillistä, että ravintolat erikoistuvat tiettytyypisiin ruokiin ja teemoihin.

Terassit ovat suosittuja suomalaisten keskuudessa kesäisin. Lämpimät kesäpäivät ja -illat houkuttelevat ihmisiä terasseille. Etenkin keskeisillä paikoilla sijaitsevat terassit ovat suosittuja vetonauloja. Täten ilmojen kylmetessä on luonnollista, että terassit eivät enää houkuttele ihmisiä. Ilmojen kylmetessä myös ulkona oleminen ja tekeminen vähentyvät, minkä vuoksi ihmiset eivät enää yllättäen hetken mieli-johteesta lähde terasseille.

Koulujen loma-ajat vaikuttavat osaltaan myös ravintoloiden kesäsesonkeihin. Tyypillisesti ihmiset käyvät lomamatkoillaan ravintoloissa. Koulujen alettua matkustelu vähenee, mikä osaltaan vähentää ravintolassa käymistä. Monet paikalliset perheet palaavat niin sanottuun normaaliin arkeen, ja täten aktiviteetit ja ravintolassa käynti jäävät helposti vähemmälle.

Toisaalta koulujen alkaminen korkeakouluissa tuo tuottoa nuorison suosiossa oleville ravintoloille. Opiskelijakavereiden kanssa lähdetään mielellään koulujen alkaessa ravintolaan viettämään iltaa ja juhlistamaan alkanutta lukuvuotta. Marras-joulukuussa vaihteessa vuosittainen ja kiireinen pikkujoulusesonki käy ravintoloissa kuumimmillaan.

12 YHTEENVETO

Tavoitteenani oli saada selville, miten ja millä tavalla koululaisten loma-ajat vaikuttavat matkailuyrityksiin. Näihin kysymyksiin oli vaikeaa saada tarkkoja, täsmällisiä ja perusteltuja vastauksia. Yrittäjien on vaikea vastata aihetta koskeviin kysymyksiin, sillä siirtoa ei ole käytännössä toteutettu. Yrittäjillä ei siis ole aiheesta omakohtaista konkreettista tietoa, jonka pohjalta he voisivat vastata tutkimuskysymykseen.

Suurin osa haastateltavista kuitenkin arvioi, että koululaisten loma-aikojen siirto myöhemmäksi toisi heille lisää asiakkaita ja tätä kautta myös lisätuloja. Tutkimuksen yhtenä havaintona voidaan sanoa koulujen loma-aikojen vaikuttavan kaikkiin matkailuyrityksiin jollakin tapaa.

Suurinta osaa matkailuyrityksistä koulujen loma-aikojen porrastus mitä todennäköisimmin hyödyttäisi. Nämä tutkimustulokset puoltavat esimerkiksi Suomen matkailuorganisaatioiden yhdistys SUOMAN tavoitetta siirtää kesälomien alkua ja päättymistä kahdella viikolla myöhäisemmäksi.

Sitä, kuinka paljon taloudellista hyötyä matkailuyrityksille koituisi, on myös erittäin hankalaa arvioida. Mikäli loma-aikoja päätettäisiin porrastaa tai siirtää, tulisi se haastattemieni matkailuyrittäjien mukaan toteuttaa siten, että lomailisimme samaan aikaan Keski-Euroopan maiden kanssa. Tutkimustulosteni mukaan lomat voisivat alkaa juhannuksesta ja jatkua elokuun loppuun saakka. Suurin osa matkailuyrittäjistä on siis yhtä mieltä koululaisten kesälomien siirron puolestapuhujien kanssa siitä, että mikäli loma-aikoja siirrettäisiin, tulisi lomiam siirtää siten, että lomailisimme samaan aikaan Keski-Euroopan maiden kanssa.

Valmistujaispäivämäärät siirtyisivät myös loma-aikojen muutosten myötä. Haastatteluissa nousi esille, että valmistujaiset vaikuttavat myös joidenkin matkailuyritysten toimintaan, sillä lomalle ei lähdetä mielellään valmistujaisviikonloppuina. Siihen, olisivatko vaikutukset positiivisia vai negatiivisia, en saanut vastauksia.

Vaikutuksien ei kuitenkaan arvioida olevan suuria, mutta tämä on mielestäni myös tutkimisen arvoinen asia.

Haastattelujen aikana esille nousi mielenkiintoisia näkökulmia. Matkailuala on suhdanneherkkä ja vaikutuksille altis toimiala. Matkailuun vaikuttavat muun muassa säätila, taloudellinen ja poliittinen tilanne, sekä ihmisten käytettävissä oleva vapaa-aika. Tästä syystä tulevaisuutta on vaikea ennustaa. Siirron toivuutta ei siis voi taata, vaikka perusoletus on, että kesälomien siirto myöhemmäksi hyödyttäisi matkailualaa. Sää voi vaihdella ja täten heinä- ja elokuu voi olla myös huonoa aikaa matkailun kannalta. Tätä pidettiin kuitenkin epätodennäköisenä ja ohimenevänä ilmiönä. Osa haastateltavista pohti myös sitä, miten kesälomien siirto vaikuttaisi lukuvuoden muihin loma-aikoihin. Monilla matkailuyrityksillä on kesäsesongin lisäksi muita sesonkeja. Siirrosta päätettäessä tulisi ottaa huomioon myös muut sesongit.

Ulkomaalaisilla matkailijoilla voisi kestää jonkin aikaa havahtua Suomen uudistuneisiin loma-aikoihin. Markkinointi ja tiedottaminen tulisi aloittaa hyvissä ajoin. Tiedon välittyminen ulkomaalaisille matkailijoille voi viedä aikaa. Tästä syystä on mahdollista, että siirron todelliset matkailulliset hyödyt näkyisivät vasta jälkijunnassa.

Eri matkailupalveluiden keskittymät houkuttelevat matkailijoita. Matkakokemus perustuu tyypillisesti näkemiseen, tuntemiseen ja kokemiseen. Laaja palveluiden valikoima, hyvä saatavuus ja laajat aukioloajat mahdollistavat hyvän palvelukokemuksen. Mikäli siirto toteutuisi ja matkailuyritykset laajentaisivat aukioloaikojaan, saattaisivat matkailukeskittymät houkutella matkailijoita kauempaakin.

Rajasin tutkimukseni Vaasan alueelle. Syynä tähän olivat sekä käytettävissä olevat resurssini, että kaupungin poikkeuksellisuus. Vaasa on matkailullisesti poikkeuksellinen alue verrattuna moniin muihin Suomen kaupunkeihin. Hyvä esimerkki tästä on venäläismatkailu. Venäläismatkailijat muodostavat suuren ja taloudellisesti merkittävän matkailijaryhmän Suomessa. Vaasan ammattikorkeakoulun opiskelija Ella-Miia Määttä tutki opinnäytetyössään venäläismatkailua Vaasan alueella. Tutkimuksesta käy ilmi muun muassa se, että venäläismatkailijoita

on Vaasan alueella vähän muuhun Suomeen verrattuna. Osasy syy tähän on Vaasan kaukainen sijainti Venäjältä verrattuna muuhun Suomeen. (Määttä 2014) Tutkimustuloksiani ei siis voi yleistää koskemaan koko Suomea.

Siirtoa kritisoivat ja vastustavat henkilöt perustelevat kantansa sillä, että koulu- laisten loma-aikojen muuttaminen vaikuttaisi koko koulutusjärjestelmään, koulu- laisten hyvinvointiin ja muihin toimialoihin. Siirtoa ei siis voida kriitikkojen mu- kaan perustella ainoastaan sillä, että se hyödyttäisi matkailualaa. Tässä tutkimuk- sessa otettiin kuitenkin huomioon vain matkailualalla toimivien henkilöiden am- matillinen näkökulma. Tästä syystä tuloksia ei voida yleistää kattamaan muita toimialoja.

Tutkimus ei ole siis kaiken kattava, sillä tutkimus on rajattu koskemaan ainoas- taan matkailutoimialaa Vaasan alueella. Opinnäytetyötä tehdessäni luin lukuisia aihetta koskevia artikkeleita, jotka antoivat minulle pohtimisen aihetta ja uusia näkökulmia. Mahdollisella siirrolla olisi erittäin laajat yhteiskunnalliset vaikutuk- set. Tästä syystä aihe vaatii lisätutkimuksia.

13 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

Tutkimuksen reliabiliteettia ja validiteettia arvioimalla pyritään saamaan selville, onko tutkimus luotettava. Tutkimus keskittyi tutkimaan loma-aikojen vaikutusta matkailuyritysten toimintaan Vaasan alueella.

Haastattelin tutkimukseeni matkailualalla työskenteleviä henkilöitä eri toimialoilta. Tästä syystä koen tutkimustulosten olevan luotettavampia kuin ne olisivat siinä tapauksessa, että olisin haastatellut matkailualan ammattilaisia ainoastaan yhdeltä toimialalta. Haastateltavien joukossa oli miehiä ja naisia, sekä eri ikäryhmää edustavia henkilöitä. Koen tämän tuovan tutkimukseen laajempia näkökulmia. Tutkimusta varten haastattelin matkailualalla Vaasassa toimivia henkilöitä, joten tutkimus suoritettiin ennalta määriteltyjen rajausten mukaisesti.

Laadullisessa tutkimuksessa tuloksen luotettavuutta voidaan mitata tulosten yleistettävyyden tai siirrettävyyden näkökulmasta. Tutkimuksen yhteenvedossa on todettu Vaasan alueen olevan matkailullisesti poikkeuksellinen alue muun muassa venäläismatkailijoiden vähyyden vuoksi. Lisäksi tutkimuksessa on painotettu, että tutkimus on suoritettu matkailualalla työskentelevien henkilöiden ammatillisesta näkökulmasta. Tutkimustuloksia ei siis voi yleistää koskemaan muuta Suomea tai muita toimialoja. Tutkimus antaa kuitenkin luotettavaa alueellista tietoa siirron vaikutuksista, sillä tutkimus ei sisältänyt suuria ristiriitaisuuksia. Valtaosa haastateltavista oli yhtä mieltä siitä, että koulujen loma-ajat vaikuttaisivat positiivisesti matkailuyrityksiin.

14 ITSEARVIOINTI

Tutkimus onnistui mielestäni hyvin ja kaikki haastateltavat vastasivat haastattelukysymyksiin laajasti. Sain vastauksia juuri niihin kysymyksiin, joihin vastauksia tarvitsinkin. Tutkimustulokset eivät yllättäneet, sillä arvelin loma-aikojen vaikuttavan jollakin tavalla matkailuyritysten arkeen.

Haastattelin tutkimustani varten kuutta henkilöä, jotka ovat jollain lailla sidoksissa matkailuun. Joukossa oli myös yrittäjiä. Lisäksi keskustelin asiasta yleisellä tasolla matkailualalla työskentelevien tuttavieni kanssa. Tutkimukseni otanta on melko pieni, mutta edustettuna on monta matkailun toimialaa. Haastattelut menivät mielestäni hyvin.

Onnistuin tutkimuksen toteuttamisessa hyvin, vaikka en saanutkaan suorita, yksiselitteisiä vastauksia kysymyksiini. Tämä antoi minulle toisaalta pohtimisen aihetta. Tutkimusaihe ei ole yksinkertainen, joten yksiselitteisiä tutkimustuloksia on hankalaa saada.

Haastatteluista kävi ilmi erilaisia huolenaiheita, kuten esimerkiksi mahdollisen siirron aiheuttamat vaikutukset esimerkiksi koululaisten hyvinvointiin. Kykenin tästä huolimatta pysymään asiassa, enkä ajautunut pahasti sivuraiteille. Keskityin tutkimaan puhtaasti mahdollisen siirron vaikutuksia alueen matkailuyrityksiin.

Aihe on suhteellisen tuore, joten saatavilla ei ollut aiheeseen suoraan liittyvää kirjallisuutta. Internetissä julkaistut mielipidekirjoitukset, sekä kommentit antoivat minulle kuitenkin uusia näkökulmia ja auttoivat minua haastattelukysymysten laatimisessa.

Vaikka en saanutkaan yksiselitteistä vastausta tutkimuskysymykseen, toivon tutkimukseni herättävän lukijassa ajatuksia. Tutkimukseni voi toimia pohjana mahdollisille jatkotutkimuksille.

15 JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSIA

Jatkotutkimukset tehtäisiin alueittain, sillä koko Suomen kattavaa ja luotettavaa tutkimusta on haastava tehdä. Alueet voisivat olla esimerkiksi Lappi, Etelä-Suomi, järvi-Suomi ja Länsirannikko. Mielestäni on tärkeää jakaa Suomi alueisiin, sillä siten saadaan tarkempia tutkimustuloksia.

Suomen luonto ja vetovoimatekijät vaihtelevat Suomen sisällä. kehitysidea, joka saa kannatusta esimerkiksi Helsingin alueella, ei automaattisesti saa kannatusta Lapissa. Tutkimuksen tavoitteena olisi selvittää, miten koulujen loma-ajat vaikuttavat yrityksen toimintaan. Aiheesta voisi tehdä myös määrällisen tutkimuksen, jolloin otanta kasvaisi. Asiaa olisi hyvä tutkia myös muista näkökulmista. Samanlaisen tutkimuksen voisi kohdistaa myös muille toimialoille, joihin koulujen loma-ajat myös vaikuttavat.

Haluaisin nähdä myös tutkimuksen, jossa on tarkasteltu mahdollisen porrastuksen seuraamuksia yhteiskuntaan, sekä koululaisiin ja heidän perheisiin. Matkailuyrittäjien voi olla vaikeaa sanoa omaa mielipidettään, mikäli ei ole varmuutta siitä, millä tavalla muutos vaikuttaisi esimerkiksi muihin toimialoihin, koulujen muihin loma-aikoihin sekä valmistujaispäiviin.

LÄHTEET

Albanese, P. ja Boedeker, M. 2002. Matkailumarkkinointi. Edita Prima Oy. Helsinki

Ammattinetti, Eräopas. Viitattu 19.10.2014.
http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/342_ammatti

Anttila, P. 1998. Tutkimisen taito ja tiedonhankinta. Metodix. Viitattu 1.10.2014.
http://www.metodix.com/fi/sisallys/01_menetelmat/01_tutkimusprosessi/02_tutkimisen_taito_ja_tiedon_hankinta/10_tutkimuksen_luotettavuus/10_2_1laadullisen_tutkimuksen_reliabiliteetti

Discovering Finland. Etelä-Suomi. Viitattu 12.10.2014.
<http://www.discoveringfinland.com/fi/travel/alueet-kaupungit/etela-suomi/>

Discovering Finland. Helsinki. Viitattu 12.10.2014
<https://www.google.fi/#q=Helsinki+discovering+finland>

Discovering Finland. Jyväskylä. Viitattu 14.10.2014
<http://www.discoveringfinland.com/fi/travel/alueet-kaupungit/ita-suomi/jyvaskyla/>

Discovering Finland. Järvisuomi. Viitattu 14.10.2014
<http://www.discoveringfinland.com/fi/travel/alueet-kaupungit/ita-suomi/>

Discovering Finland. Kuopio. Viitattu 14.10.2014
<http://www.discoveringfinland.com/fi/travel/alueet-kaupungit/ita-suomi/kuopio/>

Discovering Finland. Lappi. Viitattu 14.10.2014
<http://www.discoveringfinland.com/fi/travel/alueet-kaupungit/lappi/>

Discovering Finland. Länsi-Suomi. Viitattu 17.9.2014.
<http://www.discoveringfinland.com/fi/travel/alueet-kaupungit/lansi-suomi/>

EnergyVaasa. Pohjoismaiden merkittävin energiakeskittymä. Viitattu 1.10.2014.
<http://energyvaasa.fi/>

Eskola, J. ja Suoranta, J. 1998. Johdatus laadullisen tutkimukseen. Osuuskunta Vastapaino. Tampere.

Finlex. Laki valmismatkalain muuttamisesta. Viitattu 18.10.2014.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2008/20080938>

Finrusmedia. Venäjän virallisten vapaapäivien kalenteri sekä Venäjän koululaisten ja opiskelijoiden loma-ajat 2014. Viitattu 20.9.2014.
<http://finrusmedia.org/fi/uutiset/2014/venajan-lomapaivat-2014/>

Haasio, A. ja Savolainen, R. Internetix. Mitä tarpeet ovat? Viitattu 29.9.2014.
<http://oppimateriaalit.internetix.fi/avoimet/0viestinta/informaatiotutkimus/po1/tiedonhankinta/mitatarp>

Halonen, V. 7.8.2013. Vapaavuori haluaisi haastaa kouluväen perustelevaan oppilaiden loma-aikoja. Iltalehti. Viitattu 27.8.2014.
http://www.iltalehti.fi/uutiset/2013080717343232_uu.shtml

Halonen, V. 6.8.2013. Suomi laitetaan kiinni liian aikaisin - jopa satojen miljoonien tappiot. Iltalehti 6.8.2013. Viitattu 18.9.2014.
http://www.iltalehti.fi/uutiset/2013080617337917_uu.shtml

Heikkinen, P. 2005. Sveitsiläismatkailijat Suomen järviolueella kesällä 2004. Savonia-ammattikorkeakoulu Savonia Business. Kuopio.

Helsingin kaupunki. Koulujen työ- ja loma-ajat. Viitattu 1.10.2014
<http://www.hel.fi/www/helsinki/fi/paivahoito-ja-koulutus/loma-ajat>

Helsingin yrittäjät 17.1.2014. Helsingissä matkailusesonki on läpi vuoden. Viitattu 25.8.2014. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/helsinginyrittajat/tiedotus/u/?groupId=9c3fa6ac-2b10-4ee7-ae4e-9d06800bd22b&announcementId=e53360af-ca4a-4051-b3b9-7563d4cb0ad4>

Iltalehti 10.8.2013. Johtavat huvipuistot myöhentäisivät kesälomia. Viitattu 20.9.2014. http://www.iltalehti.fi/uutiset/2013081017353307_uu.shtml

Jallinoja, R. 2009. Suomalainen vapaa-aika. Gaudeamus Helsinki University Press. Helsinki.

Jyväskylän yliopisto. Tutkimuksen toteuttaminen. Viitattu 1.10.2014.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/tutkimuksen-toteuttaminen>

Jyväskylän yliopisto. Laadullinen tutkimus. Viitattu 8.11.2014.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>

Kallio, M., Korhonen, P & Salo, S. 2000. Hakapaino Oy. Helsinki.

Karusaari, R. ja Nylund, A. 2009. Matkailu on cool. WSOYpro Oy. Helsinki.

Kilpijärvi, M. ja Aho, S. 2013. Matkailututkimuksen lukukirja. Bookwell. Porvoo.

Levi. 2014. Ruskan viikko-ohjelma. Viitattu 1.9.2014.
<http://www.levi.fi/fi/elamykset/levilla-tapahtuu/ruskan-viikko-ohjelma.html>

Liikkanen, L. 2009. Suomalainen vapaa-aika. Gaudeamus Helsinki University Press. Helsinki.

- Majoitusta maaseudulla. Kilpailu. Viitattu 11.11.2014
http://aurora.turiba.lv/training/FI/Accommodation_FI/Module.pdf
- Matkailun edistämiskeskus MEK 2014. Taloudelliset vaikutukset. Viitattu 27.8.2015. <http://www.mek.fi/tutkimukset-ja-tilastot/matkailun-taloudelliset-vaikutukset/>
- Matkailun edistämiskeskus MEK. Tuoteteemat. <http://www.mek.fi/tuoteteemat-ja-tyokalut/tuoteteemat/>
- Matkailun edistämiskeskus MEK. Matkailu kasvaa 5% vuosivauhtia. 15.8.2014. <http://www.mek.fi/tama-on-mek/matkailu-on-kasvava-toimiala/>
- Matkailu.org. Hyvinvointimatkailu. Viitattu 12.10.2014. <http://www.matkailu.org/tutkimukset/tietoa-teemoittain/hyvinvointimatkailu>
- Merenkurkun saaristo. Merenkurkun saaristo ja Korkea rannikko ovat yhtä maailmanperintöaluetta. Viitattu 18.10.2014
<http://www.merenkurkku.fi/maailmanperintoalue/>
- Merenkurkun saaristo. Koe maailmanperintö Merenkurkussa nyt. Viitattu 18.10.2014. <http://www.merenkurkku.fi/koe-maailmanperinto/>
- Mikkelin kaupunki. Koulujen työajat ja TET-jaksot. Viitattu 1.10.2014. <http://www.mikkeli.fi/palvelut/koulujen-tyoajat-ja-tet-jaksot>
- MTV 25.5.2011. Suomi vetää turisteja maailman ääristä asti. Viitattu 14.8.2015. <http://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/suomi-vetaa-turisteja-maailman-aarista-saakka/1925640>
- Määttä, E. 2014. Venäläismatkalilu Vaasan alueella. Viitattu 27.09.2014
http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/70658/Maattala_Ella-Miia.pdf?sequence=1
- Opetushallitus 22.7.2014. Koulujen työ- ja loma-ajat lukuvuonna 2014-2015 Lainattu 22.8.2014. http://www.oph.fi/ajankohtaista/verkkouutiset/101/0/koulujen_tyo-ja_loma-ajat_lukuvuonna_2014-2015
- Oulun kaupunki. Oulun peruskoulujen ja lukioiden työ- ja loma-ajat. Viitattu 1.10.2014. <http://www.ouka.fi/oulu/koulutus-ja-opiskelu/koulujen-tyo-ja-loma-ajat>
- Palvelualojen ammattiliitto PAM. Matkailu voi kasvaa vain yhteistyön kautta. Viitattu 28.10.2014 <https://www.pam.fi/uutiset/tiedote/2014/02/matkailu-voi-kasvaa-vain-yhteistyon-kautta.html>
- Pesonen, I, Mönkkönen, T & Hokkanen, T. 2000. Menestyvä matkailuyritys Oy Edita Ab. Helsinki

Pohjalainen 17.1.2012. Matkailijat jättävät paljon rahaa Vaasan seudulle. Viitattu 15.8.2014. <http://www.pohjalainen.fi/uutiset/maakunta/matkailijat-jattavat-paljon-rahaa-vaasan-seudulle-1.1130025>

Puustinen, A. ja Rouhiainen, U. 2007. Matkailumarkkinoinnin teorioita ja työkaluja. Edita Publishing Oy. Helsinki.

Rovaniemen kaupunki. Lukuvuoden 2014-2015 työajat peruskouluissa ja lukioissa. Viitattu 1.10.2014. <http://www.rovaniemi.fi/fi/Palvelut/Koulutus-ja-opiskelu/Perusopetus>

School holidays in Europe. When are the school holidays in Europe? Viitattu 28.9.2014. <http://www.schoolholidayseurope.eu/>

Studio 55/ Lehmusruus A. Lue, mitä turistit haluavat Suomen-lomaltaan. 15.5.2012. Viitattu 19.9.2014. <http://www.studio55.fi/matkailu/article/lue-mita-turistit-haluavat-suomen-lomaltaan/130818>

Suomen luontoyrittäjyysverkosto ry. Luonto- ja maaseutumatkailu 2005. Viitattu 22.8.2014. <http://www.luontoyrittaja.net/56.html>

Suomen matkailuorganisaatioiden yhdistys Suoma 2014. Suoma ry:n toimintasuunnitelma kaudelle 1.1. - 31.12.2014. Viitattu 25.9.2014 <http://www.suoma.fi/Suomeksi/Toiminta>

Suomen matkailustrategia. 4 hyvää syytä edistää matkailutoimialojen kehitystä Viitattu 22.10.2014 https://www.tem.fi/files/36953/Suomen_matkailustrategia_2020.pdf

TAK, vetovoimaa matkailuun- hanke. 2013. Viitattu 29.9.2014. <http://www.kinno.fi/sites/default/files/Ven%C3%A4%C3%A4isten%20matkailu%20Kaakkois-Suomeen%20%202025%20-%20luonnos.pdf>

Tampereen kaupunki. Työ- ja loma-ajat. Viitattu 1.10.2014. <http://www.tampere.fi/koulutusjaopiskelu/tyoajat.html>

Tilastokeskus 2005. Matkailutoimialojen määritelmä. Viitattu 28.8.2014. http://www.stat.fi/tup/kuntapuntari/kuntap_4_2005_matkailu_maaritelma.html

Tilastokeskus. Majoitusliike. Viitattu 27.10.2014 <http://www.stat.fi/meta/kas/majoitusliike.html>

Tilastokeskus 18.9.2014. Yöpymiset vähenivät Suomen majoitusliikkeissä 3,3 prosenttia heinäkuussa. Viitattu 22.9.2014. http://www.stat.fi/til/matk/2014/07/matk_2014_07_2014-09-18_tie_001_fi.html

Tilastokeskus. Vastaanottovirkalija. Viitattu 19.10.2014. <http://www.stat.fi/meta/luokitukset/ammatti/001-2010/4224.html>

Turun kaupunki. Työ- ja loma-ajat lukuvuonna 2014–2015. Viitattu 1.10.2014.
<http://www.turku.fi/Public/default.aspx?nodeid=4738&culture=fi-FI&contentlan=1>

Vaasan kaupunki. Koulujen työajat 2014-2015. Viitattu 1.10.2014.
http://www.vaasa.fi/Suomeksi/Opetus_ja_koulutus/Perusopetus/Koulujen_tyoajat

Vahasalo, R. Koululaisten lomien siirtäminen syksyn sateisiin ei kehitä matkailua. 11.8.2013.Uusi Suomi.Viitattu 27.8.2014.
<http://vahasalo.puheenvuoro.uusisuomi.fi/146801-koululaisten-lomien-siirtaminen-syksyn-sateisiin-ei-kehita-matkailua>

Virtuaali ammattikorkeakoulu. Tutkimuksen validiteetti. Viitattu 1.10.2014.
<http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193464185783/1194413809750/1194415367669.html>

Visit Helsinki. Suomalaista designia Helsingistä. <http://www.visithelsinki.fi/nae-ja-koe/ostokset/suomalaista-designia-helsingista>

Visit Vaasa. Etusivu. Viitattu 28.9.2014.
<http://www.visitvaasa.fi/fi/Pages/etusivu.aspx>